

Transportvoorwaarden Gas – LNB

Onderdeel van de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet

Deze doorlopende tekst is bijgewerkt tot en met de volgende besluiten:

Nr	Onderwerp & Besluitnummer	Datum besluit	Staatscourant	Datum in werking
A	Vaststelling eerste deel van de gasvoorwaarden (101929-49)	27-06-2006	30-06-2006, nr. 125	01-07-2006
B	Wijziging van de Transportvoorwaarden Gas – LNB m.b.t. het balanceringsregime (102144-33)	27-06-2006	30-06-2006, nr. 125	01-07-2006 (m.u.v. art. 2.1.2 Transportvoorwaarden gas – LNB en art 2.3.1 Wettelijke taken LNB van algemeen belang, deze artikelen treden op 1 januari 2007 in werking)
C	Beslissing op bezwaar tegen wijziging Transportvoorwaarden Gas – LNB m.b.t. het balanceringsregime (102390_6/24; 102390_2/17; 102390_7/26)	16-05-2007	29-05-2007, nr. 100	29-05-2007
D	Codewijziging flexdiensten en enkele andere verbeteringen in de gasvoorwaarden (102346/25)	08-10-2007	09-10-2007, nr. 195	Deels per 01-07-2008 (bij besluit 102346/29 van 7 november 2007), deels per 1 januari 2009
E	Beslissing op bezwaar gasvoorwaarden zaak deel 1 (102379_1/52; 102379_2/13; 102379_3/19; 102379_4/25; 102379_5/23)	29-10-2007	31-10-2007, nr. 211	01-11-2007
F	Besluit tot wijziging van de datum van inwerkingtreding van het besluit van 8 oktober 2007 (102346_29)	13-11-2007	15-11-2007, nr. 222	16-11-2007
G	Wijziging m.b.t. contractering van capaciteit op OV-exitpunten (102673/17)	19-12-2007	20-12-2007, nr. 247	21-12-2007
H	Wijziging m.b.t. afbouw dagmarge (102852/13)	05-02-2008	06-02-2008, nr. 26	08-02-2008
I	Codewijziging inzake dagelijkse allocatie en overige wijzigingen (102411/31)	20-02-2008	21-02-2008, nr. 37	22-02-2008
J	Besluit op bezwaren tegen wijziging Transportvoorwaarden	04-06-2008	16-06-2008, nr. 13	17-06-2008 (m.u.v. bepalingen paragraaf 2.3 (inclusief bijlage

	Gas-LNB en Wettelijke taken LNB van algemeen belang (102859_1/19; 102859_2/16; 102859_3/18; 102859_4/17; 102859_6/12)			B2) die in werking zullen treden per 1 januari 2009)
K	Besluit tot wijziging van artikel 4.1.6.4 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB (102411/43.B1064)	26-06-2008	29-06-2008, nr. 122	01-07-2008
L	Besluit tot wijziging van artikel 4.1.4.3 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB (102938/19.BT1090)	09-09-2008	16-09-2008 nr. 179	18-09-2008
M	Beslissing op bezwaren tegen wijziging gasvoorwaarden in verband met contractering op OV-exitpunten (102907_1/20; 102907_2/18; 102907_3/19; 102907_4/19)	15-10-2008	04-11-2008 nr. 214	01-01-2009
N	Besluit op bezwaren tegen wijziging Transportvoorwaarden Gas-LNB, Meetvoorwaarden Gas-LNB en TarievenCode Gas (102960_1/10)	16-12-2008	18-12-2008 nr. 246	19-12-2008 (met uitzondering van de wijziging van de artikelen 2.1.2, 2.1.3 en 2.1.5 van de Transportvoorwaarden Gas-LNB die in werking zullen treden op 1 oktober 2009)
O	Besluit tot wijziging van het besluit van 15 oktober 2008 (102907_1/27; 102907_2/27; 102907_3/27; 102907_4/27)	16-12-2008	19-12-2008 nr. 247	01-07-2009
P	Besluit tot wijziging van de tariefstructuren en de voorwaarden als bedoeld in de artikelen 12a en 12b, eerste lid, van de Gaswet inzake kwaliteitsconversie (102646/17)	17-12-2008	22-12-2008 nr. 248	Dit besluit treedt in delen in werking op bij separaat besluit van de raad te bepalen data. (conform besluiten 103160 / 17 en 103160 / 18 is de datum van inwerkingtreding 01-07-2009)
Q	Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van het besluit van 17 december 2008 (103272/1)	22-06-2009	23-06-2009, nr. 113	24-06-2009
R	Wijziging naar aanleiding van uitspraak van	16-07-2009	-	16-07-2009

	voorzieningenrechter inzake artikel 2.1.2b (LJN: BJ2930)			
S	Nieuw besluit op bezwaren inzake wijziging Transportvoorwaarden Gas-LNB, de TarievenCode Gas, en de Meetvoorwaarden Gas-LNB (102960_1/40.BT198)	29-09-2009	30-09-2009 nr. 14662	De gewijzigde artikelen 2.1.2, 2.1.3 en 2.1.5 treden in werking met terugwerkende kracht vanaf 22 februari 2008. De overige wijzigingen treden in werking per 01-10-2009
T	Diverse wijzigingen van de tarievenscode en de gasvoorwaarden (102990/8.BT1090)	08-12-2009	15-12-2009 nr. 19413	17-12-2009
U	Besluit op bezwaar tegen het besluit van 8 oktober 2007 inzake flexdiensten (102859_4/37)	21-12-2009	29-12-2009, nr. 20517	01-01-2010
V	Besluit over afbouw van de dagmarge (103320_3/4.BT1090)	22-12-2009	27-12-2009, nr. 16290	01-01-2010
W	Beslissing op bezwaar van VEMW inzake redactionele wijzigingen (103422_1/52)	02-06-2010	15-06-2010, nr. 9251	16-06-2010
X	Wijziging van de Transportvoorwaarden Gas-LNB, Wettelijke taken LNB van algemeen belang en de Tarievenscode Gas (103147/25)	09-11-2010	12-11-2010, nr. 18014	14-11-2010
Y	Wijziging naar aanleiding van de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven d.d. 10 november 2010 (LJN: BO5329)	10-11-2010	n.v.t.	10-11-2010
Z	Besluit ten aanzien van de flexibiliteitsdienst die GTS zal aanbieden (103633/3.BT1495)	21-12-2010	23-12-2010, nr. 21170	01-04-2011
AA	Besluit ter wijziging van het balanceringsregime (102669_3 / 9)	15-03-2011	16-03-2011, nr. 4776	01-04-2011
AB	Besluit drempelwaarden bij restitutie transportkosten	25-05-2011	03-06-2011, nr. 9661	05-06-2011
AC	Besluit inwerkingtreding	07-06-2011	10-06-2011, nr.	01-07-2011

	marktmodel Wholesale gas (103732/7)		10448	
AD	Correcties n.a.v. het nieuwe balanceringsregime (103871/4)	11-10-2011	13-1-2012, nr. 684	15-01-2012
AE	Besluit tot wijziging van de Transportvoorwaarden Gas – LNB, Begrippenlijst Gas en Informatiecode Elektriciteit en Gas inzake toedeling OV-exit capaciteit (103876/14)	24-04-2012	27-04-2012, nr. 8624	01-01-2013
AF	Besluit inzake wijzigingen in de Transportvoorwaarden Gas – LNB betreffende de eisen aan erkende programmaverantwoordelijken en de anti-gijzelingsclausule (103976/6)	05-06-2012	11-06-2012, nr. 11752	12-06-2012
AG	Besluit update gascodes 2012 (104170/14)	14-03-2013	15-03-2013, nr. 7238	16-03-2013
AH	Besluit nieuw marktmodel (103834 / 103900)	13-06-2013	31-7-2013, nr. 21066	01-08-2013
AI	(Aanvullende) Beslissing op bezwaar opstartdienst en overdracht transportrecht (103422)	9 oktober 2013	30-10-2013, nr. 29870	31-10-2013
AJ	Besluit tot het wijzigen van het besluit van 15 oktober 2008, gewijzigd bij besluit van 16 december 2008 over de contractering op OV-exits (102907)	18-11-2013	18-11-2013, nr. 32640	19-11-2013
AK	Besluit aanhouden exitcapaciteit (13.0550.52)	12-12-2013	13-12-2013, 34898	14-12-2013
AL	Besluit nieuwe transportdienst Gasopslagen	12-12-2013	13-12-2013, 34897	14-12-2013
AM	Besluit implementatie CAM/CMP (13.0550.52)	19-12-2013	20-12-2013, nr. 35678	01-01-2014
AN	Besluit implementatie netwerkcode balancing (13.0482.52)	17-04-2014	28-04-2014, nr. 11863	29-04-2014

AO	Besluit OV-exit-4 (14.0324.53)	28-05-2014	06-06-2014, nr. 15798	01-01-2015
AP	Besluit Correctie na CBb- uitspraak Netverliezen (14.1257.52)	18-12-2014	22-12-2014, nr. 36708	01-01-2015
AQ	Besluit Surrender of Capacity (15.0799.52)	6-10-2015	7-10-2015, nr. 33690	8-10-2015
AR	Besluit SLR (14.1350.52)	15-10-2015	19-10-2015, nr. 35620	19-10-2015
AS	Besluit Within-day factor (15.0800.52)	29-10-2015	30-10-2015, nr. 38115	31-10-2015
AT	Besluit Update 2014 (14.0712.52)	10-12-2015	11-12-2015, nr. 45843	12-12-2015
AU	Besluit Gesloten Distributiesystemen (13.0847.52)	14-12-2015	17-12-2015, nr. 46661	18-12-2015

INHOUDSOPGAVE

1. WERKINGSSFEER EN DEFINITIES
2. DIENSTEN
 - 2.1 Transport
 - 2.2 Kwaliteitsconversie
 - 2.3 Flexibiliteitsdiensten
 - 2.4 Use it or lose it
3. PROGRAMMAVERANTWOORDELIJKE EN AANGESLOTENEN MET EXITCAPACITEIT
 - 3.1 [Vervallen] [Y, AD]
 - 3.2 Erkende programmaverantwoordelijken
 - 3.3 Vrijstelling en intrekking erkenning
 - 3.4 Aangeslotene met exitcapaciteit
 - 3.5 Het uitoefenen van programmaverantwoordelijkheid
 - 3.6 Overgangsregeling
4. OPERATIONALE VOORWAARDEN
 - 4.1 Basisbalanceringsregime
 - 4.2 Uitvoering van transport
 - 4.3 Allocatie
 - 4.4 Onderhoud en beperking van transport
5. OVEREENKOMSTEN
 - 5.1 Aangaan van overeenkomsten
 - 5.2 Termijnen
 - 5.3 Gevolgen van beëindiging van overeenkomsten
6. INFORMATIEVERSTREKKING
7. OVERIGE BEPALINGEN

Bijlage 1: Kredietwaardigheidseisen

Bijlage 2: Combiflex A en B

1 WERKINGSSFEER EN DEFINITIES

Dit document "Transportvoorwaarden Gas - LNB" bevat voorwaarden met betrekking tot de diensten transport, kwaliteitsconversie en flexibiliteit op het **landelijk gastransportnet** en de **programmaverantwoordelijkheid** op het **landelijk** en op een **regionaal gastransportnet**. Begrippen, die in de **verordening 715/2009, NC-BAL**, Gaswet of de Begrippenlijst Gas zijn gedefinieerd, hebben de in de **verordening 715/2009, NC-BAL**, Gaswet of Begrippenlijst Gas gedefinieerde betekenis en zijn in de hierop volgende tekst vetgedrukt. ^[T, AA, AN]

2 DIENSTEN

2.1 Transport

2.1.1 Transport vindt plaats op grond van een met de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** te sluiten overeenkomst en houdt in dat de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet gas** aangeboden op een **entrypunt** in het landelijk **gastransportnet** inneemt en op een **exitpunt** ter beschikking stelt. Transport vindt plaats met behulp van de diensten **entrycapaciteit** en **exitcapaciteit**. Deze diensten kunnen onafhankelijk van elkaar bij de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** worden gecontracteerd. ^[T, Y, AA]

2.1.1a [vervallen] ^[T, X]

2.1.2 Entry- en exitcapaciteit

Omschrijving van de dienst

De dienst **entrycapaciteit** geeft het recht om op een **entrypunt** een hoeveelheid **gas** per **uur** in het **landelijk gastransportnet** te voeden. De dienst **exitcapaciteit** geeft het recht om op een **exitpunt** een hoeveelheid **gas** per **uur** aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken.

Contractering en toewijzing

Entry- en **exitcapaciteit** worden gecontracteerd en aan **erkende programmaverantwoordelijken** toegewezen volgens het first come first served principe. Op **interconnectiepunten** worden **entry-** en **exitcapaciteit** gecontracteerd en aan **erkende programmaverantwoordelijken** toegewezen door middel van een veiling als vastgelegd in **NC-CAM**.

Afschakelbare dienst

De diensten **afschakelbare entrycapaciteit** en **afschakelbare exitcapaciteit** geven het voorwaardelijke recht op **entrycapaciteit** respectievelijk **exitcapaciteit** en worden aangeboden indien niet **afschakelbare entrycapaciteit** of niet **afschakelbare exitcapaciteit** niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van het recht op deze afschakelbare dienst gebruik gemaakt kan worden indien de **netgebruikers** van het **landelijk gastransportnet** die op het respectievelijke **entrypunt** of **exitpunt** beschikken over niet **afschakelbare entrycapaciteit** dan wel eerder gecontracteerde **afschakelbare entrycapaciteit** niet (volledig) van hun **entrycapaciteit** respectievelijk **exitcapaciteit** gebruik maken. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan kan de **netgebruiker** op het

desbetreffende **entry-** of **exitpunt** (deels) worden afgeschakeld. Het afschakelen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels, en bij gelijke tijdstempels naar rato van de nominaties.

Overige voorwaarden

Op **entry-** en **exitpunten** niet zijnde een **interconnectiepunt** zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onverwijld, met inachtneming van 2.1.12, naar mate er bestaande niet **afschakelbare entrycapaciteit** of bestaande niet **afschakelbare exitcapaciteit** beschikbaar komt, de gecontracteerde **afschakelbare entrycapaciteit** opwaarderen naar niet **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk niet **afschakelbare exitcapaciteit**. Het opwaarderen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels. ^[I, N, S, T, X, AA, AM, AT]

- 2.1.2a De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** houdt **exitcapaciteit** aan ten behoeve van **exitpunten** die gekoppeld zijn aan de **aansluiting** van een **direct aangeslotene**. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** houdt uitsluitend **exitcapaciteit** aan die gecontracteerd is voor de duur van een jaar of een maand. De **exitcapaciteit** voor een **direct aangeslotene** wordt aangehouden tot uiterlijk één maand voor het aflopen van de al gecontracteerde **exitcapaciteit** op het betreffende **exitpunt**. ^[E, AK]
- 2.1.2b De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt voor alle **exitpunten** die de verbinding vormen tussen het **landelijk gastransportnet** en een **regionaal gastransportnet** gezamenlijk de planparameters en publiceert deze voorafgaand aan elk kalenderjaar op zijn website. De planparameters omvatten de **plancapaciteit**, de **plancapaciteit profielafnemers**, de **standaardcapaciteit profielafnemers**, de **plancapaciteit telemetriegrootverbruikers** en de **exitcapaciteit** benodigd voor pieklevering, als bedoeld en onder omstandigheden zoals omschreven in artikel 2, eerste lid, van het Besluit leveringszekerheid Gaswet. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert de wijze waarop de planparameters worden bepaald in het document als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Gaswet. Bij de bepaling als bedoeld in de vorige twee volzinnen geldt dat de som van de **plancapaciteit profielafnemers**, en de **plancapaciteit telemetriegrootverbruikers** gelijk is aan de **plancapaciteit**. In aanvulling op 2.1.2 wordt de **standaardcapaciteit profielafnemers**, plus de **plancapaciteit telemetriegrootverbruikers** geheel gecontracteerd door de gezamenlijke **erkende programmaverantwoordelijken** met erkenning LB. Deze capaciteit wordt vast (dit is niet **afschakelbaar**) gecontracteerd. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verdeelt de **standaardcapaciteit profielafnemers**, plus de **plancapaciteit telemetriegrootverbruikers** over de **erkende**

programmaverantwoordelijken met erkenning LB op basis van gegevens uit de aansluitingenregisters van de **regionale netbeheerders** volgens de methodiek van 2.1.2d respectievelijk 2.1.2e. [G, M, O, R, X, AA, AC, AE, AJ, AO, AP]

- 2.1.2c De **regionale netbeheerders** doen aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** maandelijks uiterlijk op de zesde **werkdag** volgende op de eerste kalenderdag van de maand opgave van de volgende gegevens, geldend per eerste kalenderdag van die maand, per **exitpunt** per **erkende programmaverantwoordelijke** per **leverancier**:
- Voor **profielafnemers**:
- het aantal profielafnemers per profielcategorie;
 - de som van de standaardjaarverbruiken per profielcategorie.
- Voor **telemetriegrootverbruikers**:
- het aantal telemetriegrootverbruikers;
 - de som van de maxverbruiken voor telemetriegrootverbruikers als vastgelegd in de aansluitingenregisters van de regionale netbeheerders.
- Uiterlijk op de tiende **werkdag** van de vierde maand na afloop van de maand waarop de gegevens betrekking hebben verstrekken de **regionale netbeheerders** de genoemde gegevens nogmaals aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, waarbij zij correcties verwerken die zijn aangebracht naar aanleiding van opmerkingen die zijn ingediend door **erkende programmaverantwoordelijken** en **leveranciers** bij de **regionale netbeheerders**. De **regionale netbeheerders** zenden op dezelfde dagen de genoemde gegevens tevens naar de desbetreffende **erkende programmaverantwoordelijken**. **Erkende programmaverantwoordelijken** zijn gehouden de conform dit artikel door de **regionale netbeheerder** in de eerste maand verstreekte gegevens bij ontvangst te controleren op plausibiliteit en eventuele vermeende fouten zo spoedig mogelijk, doch in elk geval vijf **werkdagen** vóór de verstrekking van nieuwe gegevens in de vierde maand conform dit artikel, te melden bij de **regionale netbeheerder**. De netbeheerder van het landelijk gastransport gebruikt de nogmaals verstreekte gegevens voor een herziening van de verdeling de standaardcapaciteit profielafnemers plus de plancapaciteit telemetriegrootverbruikers over de erkende programmaverantwoordelijken. [AE, AO, AP]

- 2.1.2d De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt de in een maand door elke **erkende programmaverantwoordelijke** met erkenning LB ten behoeve van **profielafnemers** gecontracteerde hoeveelheid **exitcapaciteit**, op basis van de volgens artikel 2.1.2b en 2.1.2c vastgestelde respectievelijk verstreekte gegevens dan wel informatie uit de **aansluitingenregisters** van de **regionale netbeheerders** als volgt:

$$OV_{PV,netgebiedprofiel} = FF_{profiel} \left[SJV_{G1,PV,netgebied} \times F_{G1,maand} + SJV_{G2,PV,netgebied} \times F_{G2,PV,maand} \right] \quad FF_{profiel} = \frac{SC_{profiel,land}}{MC_{profiel,land}}$$

$$SC_{profiel,land} = PC_{profiel,land} - PC_{piek}$$

$$MC_{profiel,land} = \sum_{netgebied} \sum_{PV} \sum_{Cat} SJV_{Cat,PV,netgebied} \times F_{Cat,maand}$$

Waarbij de maandelijkse fractie voor de profielafname wordt bepaald met:

$$F_{G1,maand} = MAX(Uurfractie_{G1,referentietemperatuur,maand})$$

$$F_{G2,maand} = MAX(Uurfractie_{G2,referentietemperatuur,maand})$$

waarin:

$OV_{PV,netgebied,profiel}$	De OV-exitcapaciteit voor profielafnemers van een bepaalde erkende programmaverantwoordelijke voor een bepaald netgebied
$SJV_{Cat, PV, netgebied}$	De som van de standaardjaarverbruiken voor alle profielafnemers met een bepaalde afnamecategorie voor een bepaalde erkende programmaverantwoordelijke voor een bepaald netgebied .
Cat	Afnamecategorie
$SC_{profiel,land}$	De standaardcapaciteit profielafnemers
$PC_{profiel,land}$	De plancapaciteit profielafnemers
PC_{piek}	De piekcapaciteit, zijnde dat deel van de plancapaciteit profielafnemers dat is bedoeld voor de pieklevering aan kleinverbruikers volgens artikel 2, eerste lid, van het Besluit leveringszekerheid Gaswet
$F_{Gx,maand}$	De maximale uurfractie voor de profielenmethodiek conform bijlage 3 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas voor afnamecategorie x bij de referentietemperatuur behorend bij de onderhavige maand
$MC_{profiel,land}$	De modelcapaciteit voor alle profielafnemers in Nederland, bepaald met de bovenstaande formule (d.w.z. door het product van het standaardjaarverbruik per categorie en maximale uurfractie te sommeren over alle erkende programmaverantwoordelijken en alle netgebieden).
$FF_{profiel}$	De fitfactor profielafnemers

De berekening wordt uitgevoerd volgens het volgende stappenplan:

Stap	Door	Frequentie	Bepaling grootheid	Actie
1a	LNB	jaar	PC $PC_{telemetrie}$ $PC_{profiel}$	Bepaal de plancapaciteit , plancapaciteit profielafnemers en de plancapaciteit telemetrie grootverbruikers
1b	LNB	jaar	$SC_{profiel}$	Bepaal de standaardcapaciteit profielafnemers door de piekcapaciteit voor kleinverbruikers af te trekken van de plancapaciteit profielafnemers .
2a	RNB	maand	Aantal profielafnemers , som SJV	Bepaal het aantal profielafnemers per profielcategorie en de som van de standaardjaarverbruiken per profielcategorie.
2b	RNB	maand		Stuur de resultaten van stap 2a naar de LNB
3a	LNB	maand	$MC_{profiel, land}$	Bepaal de modelcapaciteit.
3b	LNB	maand	$FF_{profiel}$	Bepaal de fitfactor voor profielafnemers ($FF_{profiel}$) door de standaardcapaciteit profielafnemers ($SC_{profiel}$) te delen door de modelcapaciteit.
4	LNB	maand	$OV_{PV, netgebied, profiel}$	Bepaal per erkende programmaverantwoordelijke per netgebied de gecontracteerde capaciteit voor profielafnemers door per maand de maximale profielfractie (volgens bijlage 3 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas) bij de voor die maand geldende referentietemperatuur te vermenigvuldigen met de som van het standaardjaarverbruik per erkende programmaverantwoordelijke en met de fitfactor voor profielafnemers .

[AE, AH, AO, AP]

2.1.2e De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt de in een maand door elke **erkende programmaverantwoordelijke** met erkenning LB ten behoeve van **telemetriegrootverbruikers** gecontracteerde hoeveelheid **exitcapaciteit**, op basis van de volgens artikel 2.1.2b en 2.1.2c vastgestelde respectievelijk verstrekte gegevens dan wel informatie uit de **aansluitingenregisters** van de **regionale netbeheerders** als volgt:

$$OV_{PV, netgebied, telemetrie} = FF_{telemetrie} \times pf_{telemetrie} \times GC_{PV, netgebied}$$

Met:

$$GC_{PV, netgebied} = \sum_{x=1}^n GC_x(PV, netgebied)$$

$$GC_{land} = \sum_{PV=1}^{land} \sum_{netgebied=1}^{land} GC_{PV, netgebied}$$

$$FF_{telemetrie} = \frac{PC_{telemetrie}}{GC_{land}}$$

waarin:

$OV_{PV, netgebied, telemetrie}$

De OV-exitcapaciteit voor **telemetriegrootverbruikers** van een bepaalde **erkende programmaverantwoordelijke** voor een bepaald **netgebied**

$pf_{telemetrie}$

De **profielfactor telemetriegrootverbruik**.

$GC_{PV, \text{netgebied}}$

De som van de **maxverbruiken** van alle **telemetriegrootverbruikers** waarvoor een **erkende programmaverantwoordelijke** in een bepaald **netgebied** de **programmaverantwoordelijkheid** uitoefent.

$GC_x(PV, \text{netgebied})$

Maxverbruik voor **telemetriegrootverbruiker x** waarvoor een **erkende programmaverantwoordelijke** de **programmaverantwoordelijkheid uitoefent** in een bepaald **netgebied**

GC_{land}

De som van de **maxverbruiken** van alle **telemetriegrootverbruikers** in het land = som van $GC_{PV, \text{netgebied}}$ van alle **erkende programmaverantwoordelijken** en voor alle **netgebieden**

$PC_{telemetrie}$

De **plancapaciteit telemetriegrootverbruikers**

$FF_{telemetrie}$

Fitfactor telemetriegrootverbruikers

De berekening wordt uitgevoerd volgens het volgende stappenplan:

Stap	Door	Frequentie	Bepaling grootheid	Actie
1	LNB	jaar	PC $PC_{telemetrie}$ $PC_{profiel}$	Bepaal de plancapaciteit, plancapaciteit profielafnemers en de plancapaciteit telemetriegrootverbruikers (dit is dezelfde actie als stap 1a in lid 2.1.2d).
2a	RNB	maand	$GC_{PV, \text{netgebied}}$	Bepaal per netgebied de som van de maxverbruiken van alle telemetriegrootverbruikers per erkende programmaverantwoordelijke .
2b	RNB	maand		Stuur de resultaten van stap 2a naar de LNB.
3	LNB	maand	GC_{land}	Bepaal de som over alle RNB-exitpunten van $GC_{PV, \text{netgebied}}$.
4	LNB	maand	$FF_{telemetrie}$	Bepaal de fitfactor telemetriegrootverbruikers door $PC_{telemetrie}$ te delen door GC_{land} .
5	LNB	maand		Publiceer $FF_{telemetrie}$ op de website.
6	LNB	maand		Bepaal per erkende programmaverantwoordelijke per netgebied de gecontracteerde capaciteit telemetriegrootverbruikers per maand door de som van $GC_{PV, \text{netgebied}}$ en het $FF_{telemetrie}$ te vermenigvuldigen met de profielfactor telemetriegrootverbruik $pf_{telemetrie}$.

[AE, AO, AP]

2.1.2f De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert de te hanteren **fitfactor profielafnemers**, de **fitfactor telemetriegrootverbruikers**, de referentietemperaturen, de **profielfracties** voor **profielafnemers** en de **profielfactoren telemetriegrootverbruik** op zijn website.^[AE, AO, AP]

2.1.2g Voor **profielafnemers** achter een niet OV-**exitpunt** reserveert de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voldoende **exitcapaciteit**.^[AE]

2.1.2h **Entry- en exitcapaciteit gasopslag**

Omschrijving van de dienst

De dienst **entrycapaciteit** gasopslag geeft het recht om op een **entrypunt gasopslag** een hoeveelheid **gas** per **uur** in het **landelijk gastransportnet** te voeden. De dienst **exitcapaciteit** gasopslag geeft het recht om op een **exitpunt gasopslag** een hoeveelheid **gas** per **uur** aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken.

Contractering en toewijzing

Entry- en **exitcapaciteit** gasopslag worden gecontracteerd en aan **erkende programmaverantwoordelijken** toegewezen volgens het first come first served principe.

Afschakelbare dienst

De diensten **afschakelbare entrycapaciteit** gasopslag en **afschakelbare exitcapaciteit** gasopslag geven het voorwaardelijke recht op **entrycapaciteit** gasopslag respectievelijk **exitcapaciteit** gasopslag en worden aangeboden indien niet **afschakelbare entrycapaciteit** gasopslag of niet **afschakelbare exitcapaciteit** gasopslag niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van het recht op deze afschakelbare dienst gebruik gemaakt kan worden indien de **netgebruikers** van het **landelijk gastransportnet** die op het respectievelijke **entrypunt gasopslag** of **exitpunt gasopslag** beschikken over niet **afschakelbare entrycapaciteit** gasopslag dan wel eerder gecontracteerde **afschakelbare entrycapaciteit** gasopslag niet (volledig) van hun **entrycapaciteit** gasopslag respectievelijk **exitcapaciteit** gasopslag gebruik maken. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan kan de **netgebruiker** op het desbetreffende **entry-** of **exitpunt gasopslag** (deels) worden afgeschakeld. Het afschakelen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels, en bij gelijke tijdstempels naar rato van de nominaties.

Overige voorwaarden

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal onverwijld, met inachtneming van 2.1.12, naar mate er bestaande niet **afschakelbare entrycapaciteit** gasopslag of bestaande niet **afschakelbare exitcapaciteit** gasopslag beschikbaar komt, de gecontracteerde **afschakelbare entrycapaciteit** gasopslag opwaarderen naar niet **afschakelbare entrycapaciteit** gasopslag respectievelijk niet **afschakelbare exitcapaciteit** gasopslag. Het opwaarderen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels.

De dienst **entry-** en **exitcapaciteit** gasopslag wordt uitsluitend op de volgende **entry-** en **exitpunten** aangeboden.

Nummer	Omschrijving
301114	GRIJPSKERK (NAM - UGS)
301116	NORG (NAM - UGS)
301118	ALKMAAR (TAQA-PGI)
301185	OUDE STATENZIJL RENATO (OGE)
301198	ENSCHDEDE (ESSENT-UGS EPE)
301276	VLIEGHUIS (RWE-UGS KALLE)
301309	ENSCHDEDE (NUON-UGS EPE)
301320	ZUIDWENDING (UGS)
301348	BERGERMEER (TAQA UGS)
301360	OUDE STATENZIJL (ETZEL-EKB-H)
301361	OUDE STATENZIJL (EWE-H)
301391	OUDE STATENZIJL (ASTORA JEMGUM)
301397	ENSCHDEDE (ENECO-UGS EPE)
301400	OUDE STATENZIJL (ETZEL-CRYSTAL-H)
301401	OUDE STATENZIJL (ETZEL-FREYA-H)
301453	OUDE STATENZIJL (EWE JEMGUM)

[AL, AM, AT]

2.1.3 Backhaul entry- en exitcapaciteit

Omschrijving van de dienst

De dienst **backhaul entrycapaciteit** geeft het recht om op door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangegeven **entrypunten** waarop het **gas** de Nederlandse landsgrens overschrijdt, in tegenstroom met de fysieke stroomrichting, een hoeveelheid **gas** per **uur** administratief aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken. De dienst **backhaul exitcapaciteit** geeft het recht om op door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangegeven **exitpunten** waarop het **gas** de Nederlandse landsgrens overschrijdt, in tegenstroom met de fysieke stroomrichting, een hoeveelheid **gas** per **uur** administratief in het **landelijk gastransportnet** te voeden.

Contractering en toewijzing

Backhaul entry- en exitcapaciteit worden gecontracteerd en aan **erkende programmamaverantwoordelijken** toegewezen volgens het first come first served principe. Op **interconnectiepunten** worden **backhaul entry- en exitcapaciteit** gecontracteerd en aan **erkende programmamaverantwoordelijken** toegewezen door middel van een veiling als vastgelegd in **NC-CAM**.

Niet **afschakelbare** dienst

De diensten niet **afschakelbare backhaul entrycapaciteit** en niet **afschakelbare backhaul exitcapaciteit** kunnen uitsluitend worden gecontracteerd op **interconnectiepunten**.

Afschakelbare dienst

De diensten **afschakelbare backhaul entrycapaciteit** en **afschakelbare backhaul exitcapaciteit** geven het voorwaardelijke recht op **backhaul entrycapaciteit** respectievelijk **backhaul exitcapaciteit** en worden aangeboden indien niet **afschakelbare backhaul entrycapaciteit** of niet **afschakelbare backhaul exitcapaciteit** niet of niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van het recht op deze afschakelbare dienst gebruik gemaakt kan worden indien de **netgebruikers** van het **landelijk gastransportnet** die op het respectievelijke **entrypunt** of **exitpunt** beschikken over niet **afschakelbare backhaul entrycapaciteit** dan wel eerder gecontracteerde **afschakelbare backhaul entrycapaciteit** niet (volledig) van hun **backhaul entrycapaciteit** respectievelijk **backhaul exitcapaciteit** gebruik maken, of indien voldoende forward stroom op het betreffende **entrypunt** respectievelijk **exitpunt** beschikbaar is. Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan kan de **netgebruiker** op het desbetreffende **entry-** of **exitpunt** (deels) worden afgeschakeld. Het afschakelen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels, en vervolgens zo nodig naar rato van de nominaties. [I, N, S, T, X, AA, AM, AT]

2.1.4 [vervallen] ^[T]

2.1.5 Wheeling

Omschrijving van de dienst

De dienst wheeling geeft het recht om op een **entrypunt** een hoeveelheid **gas** per **uur** in het **landelijk gastransportnet** te voeden en dit **gas** op een op dezelfde locatie gelegen **exitpunt** weer aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken. De hoeveelheid in een **uur** in te voeden **gas** dient gelijk te zijn aan de hoeveelheid te onttrekken **gas** in hetzelfde **uur**. De dienst wordt door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geregistreerd in een separaat **portfolio**.

Contractering en toewijzing

Wheeling wordt gecontracteerd en aan **erkende programmaverantwoordelijken** toegewezen volgens het first come first served principe. De dienst wheeling kan vanaf 1 januari 2014 niet worden gecontracteerd tussen een **entry-** of **exitpunt** waarop het first come first served principe van toepassing is en een **interconnectiepunt**. De dienst wheeling die is gecontracteerd voor 1 januari 2014 zal worden gerespecteerd. De combinatie van **entry-** en **exitpunten** waarvoor de dienst wheeling wordt

aangeboden wordt door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op zijn website gepubliceerd.

Afschakelbare dienst

De dienst **afschakelbare** wheeling geeft het voorwaardelijke recht op wheeling en wordt aangeboden indien niet **afschakelbare** wheeling niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van het recht op de dienst **afschakelbare** wheeling gebruik gemaakt kan worden indien de **netgebruikers** van het **landelijk gastransportnet** die op het betreffende **entrypunt** of **exitpunt** beschikken over niet **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk niet **afschakelbare exitcapaciteit** dan wel eerder gecontracteerde **afschakelbare entrycapaciteit** respectievelijk **afschakelbare exitcapaciteit** niet (volledig) van hun **entrycapaciteit** respectievelijk **exitcapaciteit** gebruik maken. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, kan de dienst **afschakelbare** wheeling van de **netgebruiker** (deels) worden afgeschakeld. Het afschakelen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels.

Overige voorwaarden

Op **entry-** en **exitpunten** niet zijnde **interconnectiepunten** zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onverwijld, met inachtneming van 2.1.12, naar mate er bestaande niet **afschakelbare** wheeling beschikbaar komt, de gecontracteerde **afschakelbare** wheeling opwaarderen naar niet **afschakelbare** wheeling. Het opwaarderen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels. [E, I, N, S, T, X, AA, AG, AM, AT]

2.1.6 Shorthaul

Omschrijving van de dienst

De dienst shorthaul geeft het recht om op een specifiek aangegeven **entrypunt** een hoeveelheid **gas** per **uur** in het **landelijk gastransportnet** te voeden en uitsluitend op een specifiek aangegeven **exitpunt** aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken, waarbij de afstand tussen het **entry-** en **exitpunt** hemelsbreed ten hoogste 50 kilometer mag bedragen. De hoeveelheid in een **uur** in te voeden **gas** dient gelijk te zijn aan de hoeveelheid te onttrekken **gas** in hetzelfde **uur**. De dienst wordt door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geregistreerd in een separaat **portfolio**.^[AG] Contractering en toewijzing

Shorthaul vindt plaats op grond van een tussen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en een **erkende programmamverantwoordelijke** te sluiten overeenkomst met een minimum looptijd van drie jaar. De dienst shorthaul wordt als maatwerk aangeboden^[T, AD]

2.1.7 Diversion

Omschrijving van de dienst

De dienst diversion geeft het recht om gecontracteerde **entrycapaciteit** of **exitcapaciteit** te verplaatsen naar een ander op dezelfde locatie gelegen **entrypunt** respectievelijk **exitpunt** onder de voorwaarde dat er geen extra beslag op **transportcapaciteit** wordt gelegd.

Contractering en toewijzing

Diversion wordt gecontracteerd en aan **erkende programmaverantwoordelijken** toegewezen volgens het first come first served principe. De dienst diversion kan vanaf 1 januari 2014 niet worden gecontracteerd tussen een **entry-** of **exitpunt** waarop het first come first served principe van toepassing is en een **interconnectiepunt**. De combinatie van **entry-** en **exitpunten** waarvoor de dienst diversion wordt aangeboden wordt door de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** op zijn website gepubliceerd.

Overige voorwaarden

De status van de door middel van diversion verplaatste **entry-** of **exitcapaciteit** zal niet worden aangetast tenzij deze verplaatsing de status van de **entry-** of **exitcapaciteit** van een andere **erkende programmaverantwoordelijke** zou aantasten. [I, T, AA, AM]

2.1.8 Verlegging

Omschrijving van de dienst

De dienst verlegging geeft het recht om **exitcapaciteit** van een **exitpunt** voor een bepaalde periode te verplaatsen naar een ander **exitpunt**.

Contractering en toewijzing

De dienst verlegging wordt door de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** beoordeeld en als maatwerk aangeboden.

Overige voorwaarden

De status van de door middel van verlegging verplaatste **exitcapaciteit** zal niet worden aangetast tenzij deze verplaatsing de status van de **exitcapaciteit** van een andere **erkende programmaverantwoordelijke** zou aantasten. [I, S, T, AA]

2.1.9 Opstartdienst

2.1.9.1 De opstartdienst kan door een **erkende programmaverantwoordelijke** of een

aangeslotene met exitcapaciteit worden gecontracteerd om het opstarten of het uitbreiden van een **gasinstallatie** van een eindverbruiker met een **aansluiting** op het **landelijk gastransportnet** te faciliteren. De opstartdienst geeft de **erkende programmaverantwoordelijke** of de **aangeslotene met exitcapaciteit** het recht een geschatte hoeveelheid **exitcapaciteit** te contracteren voor maximaal vier opeenvolgende **gasmaanden**. De opstartdienst kan niet worden gecontracteerd in een **wintermaand**.

- 2.1.9.2 De opstartdienst wordt vastgelegd in een aparte overeenkomst met daarin opgenomen de geschatte **exitcapaciteit**. De geschatte **exitcapaciteit** dient een redelijke beoordeling te zijn van de benodigde **exitcapaciteit** en dient binnen een **gasmaand** constant te zijn. De geschatte **exitcapaciteit** vormt de basis voor de (voorlopige) berekening van het in rekening te brengen bedrag bij de **erkende programmaverantwoordelijke** of de **aangeslotene met exitcapaciteit**.
- 2.1.9.3 De **erkende programmaverantwoordelijke** of de **aangeslotene met exitcapaciteit** mag de geschatte **exitcapaciteit** overschrijden. Als hiervoor vooraf toestemming van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** benodigd is, zal dit opgenomen worden in de overeenkomst.
- 2.1.9.4 Het overdragen van **transportcapaciteit** of het gebruik van **transportcapaciteit** conform 2.1.10 met betrekking tot de geschatte **exitcapaciteit** als gecontracteerd onder de opstartdienst is alleen mogelijk voor de gehele geschatte **exitcapaciteit** en voor de gehele periode van de opstartdienst.
- 2.1.9.5 Na afloop van de opstartdienst bepaalt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voor elke **gasmaand** van de opstartdienst een waarde voor de **exitcapaciteit** in de betreffende **gasmaand**. Deze waarde is gelijk aan het maximum van de gebruikte **exitcapaciteit** in die **maand**, zoals gemeten op basis van de Meetvoorwaarden Gas – LNB. De **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** sluit een herziene overeenkomst met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** waarmee deze **exitcapaciteit** wordt gecontracteerd en afgerekend op grond van artikel 3.2.1.4 van de Tarievencode Gas. Indien geen toestemming vooraf is vereist voor het overschrijden van de geschatte **exitcapaciteit** is de waarde van de **exitcapaciteit** in de herziene overeenkomst gelijk aan de gebruikte **exitcapaciteit**. Indien wel vooraf toestemming is vereist voor het overschrijden van de geschatte **exitcapaciteit** is de waarde van de **exitcapaciteit** in de herziene overeenkomst gelijk aan de gebruikte **exitcapaciteit** voor zover de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** vooraf toestemming heeft gevraagd en ontvangen van de

netbeheerder van het **Iandelijk gastransportnet** om de geschatte **exitcapaciteit** te overschrijden.

- 2.1.9.6 Indien er sprake is van overschrijding van de geschatte **exitcapaciteit** waarvoor de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** toestemming heeft gevraagd, maar niet heeft gekregen, of waarvoor voorafgaande toestemming vereist was maar welke niet is gevraagd, wordt deze overschrijding aangemerkt als een overschrijding bedoeld in artikel 3.2.1.5 van de Tarievencode Gas, en als zodanig afgerekend na afloop van de opstartdienst. Dit geldt eveneens indien toestemming is verleend voor overschrijding, maar de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** meer **exitcapaciteit** gebruikt dan waarvoor toestemming was verkregen. ^[T, AA, AI]

2.1.10 Overdracht van transportcapaciteit of het gebruiksrecht

Algemeen

- 2.1.10.1 De **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** faciliteert het overdragen van **transportcapaciteit** en het overdragen van het gebruik van **transportcapaciteit** (hierna ook te noemen 'het gebruiksrecht'). Het overdragen van **transportcapaciteit** of het gebruiksrecht is mogelijk tussen een **aangeslotene met exitcapaciteit** en een **erkende programmaverantwoordelijke** voor zover het de **exitcapaciteit** op het **exitpunt** van de **aangeslotene met exitcapaciteit** betreft of tussen **erkende programmaverantwoordelijken** onderling. Het overdragen van **transportcapaciteit** of het gebruiksrecht heeft betrekking op geboekte transportcapaciteit of het gebruiksrecht voor een of meer **gasdagen** of voor een of meer **gasmaanden** in de toekomst gelegen. ^[AT]

- 2.1.10.2 Beide partijen dienen gezamenlijk bij de **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** een verzoek in tot het overdragen van **transportcapaciteit** of het gebruiksrecht. Met de overdracht wordt het portfolio van de partij die het gebruiksrecht krijgt overgedragen uitgebreid. In verband met de in artikel B1.5 van de Transportvoorwaarden Gas — LNB bedoelde exposure, toetst de **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** of de kredietlimiet van deze partij nog toereikend is alvorens medewerking te verlenen aan de overdracht. Wordt een verzoek ingediend door middel van het elektronisch boekingsplatform, dan zal de **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** de bevestiging van de medewerking nog dezelfde dag verzenden; een verzoek ingediend door middel van het standaard formulier zal binnen 4 **werkdagen** worden bevestigd. De overgedragen **transportcapaciteit** of het overgedragen gebruiksrecht kunnen op zijn vroegst door de overnemende partij worden gebruikt op de **gasdag** nadat de **netbeheerder** van het **Iandelijk**

gastransportnet de bevestiging heeft verzonden. De overnemende partij draagt op het betreffende **entry- of exitpunt programmaverantwoordelijkheid**.

Transportcapaciteit

- 2.1.10.3 Bij het overdragen van **transportcapaciteit** voor een **gasdag** of een **gasmaand** wordt het gedeelte van de **transportcapaciteit** met het hoogste tarief bij voorrang overgedragen.
- 2.1.10.4 De **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** zal de **erkende programmaverantwoordelijke** of de **aangeslotene** met **exitcapaciteit** ter bevestiging van de medewerking een e-mail sturen met een link naar de nieuwe overeenkomsten. Indien geen gebruik is gemaakt van het elektronisch boekingsplatform, wordt de overdracht bevestigd per brief of e-mail met daarbij de nieuwe overeenkomsten.
- Het gebruiksrecht
- 2.1.10.5 Door alleen het gebruiksrecht over to dragen verkrijgt de overnemende **erkende programmaverantwoordelijke** het recht om de **transportcapaciteit** op het betreffende **entry- of exitpunt** te gebruiken. Het tarief voor het transport wordt ongewijzigd bij de partij die het gebruiksrecht heeft overgedragen in rekening gebracht.
- 2.1.10.6 Wordt de overeenkomst betreffende transport (tussentijds) beëindigd en is het gebruiksrecht geheel of gedeeltelijk overgedragen, dan eindigt tevens dit gebruiksrecht. De **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** zal in dat geval de partij die het gebruiksrecht overgedragen heeft gekregen van de partij die de transportcapaciteit rechtstreeks bij de netbeheerder van het Iandelijk gastransportnet heeft gecontracteerd de mogelijkheid bieden de **transportcapaciteit** behorende bij het gebruiksrecht te contracteren. Na melding door de **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** dient de betreffende partij binnen drie werkdagen to besluiten of hij van deze mogelijkheid gebruik wenst te maken.
- 2.1.10.7 De dienst diversion zoals beschreven in 2.1.7 kan niet worden gecontracteerd met betrekking tot het gebruiksrecht dat een **erkende programmaverantwoordelijke** overgedragen heeft gekregen.
- 2.1.10.8 De **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** zal medewerking aan het overdragen van het gebruiksrecht bevestigen door middel van een e-mail.
- 2.1.10.9 Kosten verband houdende met het gebruiksrecht worden door de **netbeheerder** van het **Iandelijk gastransportnet** in rekening gebracht bij de **erkende**

programmaverantwoordelijke die het gebruiksrecht overgedragen heeft gekregen. Kosten die verband houden met het gebruiksrecht zijn kosten in verband met overschrijdingen van de gecontracteerde capaciteit, kosten voortkomend uit de balancerings en kosten gerelateerd aan het verrekenen van correcties op allocaties. [T, AI]

2.1.11 [Vervallen] [E, T]

2.1.12 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voert opwaarderingen van de diensten onder 2.1.2, 2.1.3 en 2.1.5 uit tenzij de **erkende programmaverantwoordelijke** binnen uiterlijk vijf **werkdagen** na het sluiten van de betreffende overeenkomst bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangeeft dat hij voor deze overeenkomst niet in aanmerking wenst te komen voor het opwaarderen van de **afschakelbare** dienst. [I, N, S, AG]

2.1.13 Voor **exitpunten** die gekoppeld zijn aan de **aansluiting** van een **verbruiker** op het **landelijk gastransportnet** zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de verzoeken tot het contracteren van **exitcapaciteit** van twee of meer partijen, die samen de totaal beschikbare **exitcapaciteit** op het betreffende **exitpunt** overschrijden, onder de volgende voorwaarden accepteren:

- de **verbruiker** heeft schriftelijk verklaard dat de maximale afname op het betreffende **exitpunt** nimmer de totaal beschikbare **exitcapaciteit** zal overschrijden; en
- ieder van de verzoeken van een van de partijen is kleiner dan of gelijk aan de totaal beschikbare **exitcapaciteit**. [AE, AF]

2.1.14 Teruggeven van gecontracteerde capaciteit
De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal in overeenstemming met artikel 2.2.4 van Bijlage 1 bij de **Verordening** het teruggeven van gecontracteerde, niet **afschakelbare (backhaul) entry-** en **exitcapaciteit** op **interconnectiepunten** faciliteren. De **(backhaul) entry-** en **exitcapaciteit** kan worden teruggegeven voor een periode van een jaar (beginnende op 1 oktober), een kwartaal of een maand. De aangeboden **(backhaul) entry-** en **exitcapaciteit** dient gedurende de gehele teruggaveperiode constant te zijn. Gedurende de periode tussen het teruggeven van de **(backhaul) entry-** en **exitcapaciteit** en het sluiten van de bijbehorende veiling kan de **erkende programmaverantwoordelijke** de betreffende **(backhaul) entry-** en **exitcapaciteit** niet op andere wijze verhandelen. Ingeval meerdere **erkende programmaverantwoordelijken (backhaul) entry-** en **exitcapaciteit** teruggeven, maar niet alle teruggegeven **(backhaul) entry-** en **exitcapaciteit** volledig kan worden heralloceerd, zal herallocatie over deze **erkende**

programmaverantwoordelijke plaatsvinden op volgorde van diens tijdstip van aanvraag voor teruggave van de (backhaul) **entry-** en **exitcapaciteit**. Indien en voorzover teruggegeven (**backhaul**) **entry-** en **exitcapaciteit** door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** opnieuw wordt verkocht, wordt de teruggeven (**backhaul**) **entry-** en **exitcapaciteit** niet in rekening gebracht. ^[AM, AQ]

- 2.1.15 Terugkoop
- De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal in overeenstemming met artikel 2.2.2 van Bijlage 1 bij de **Verordening** zo nodig het recht op het gebruik van **entry-** of **exitcapaciteit** terugkopen. ^[AM]
- 2.1.15.1 In Bijlage 2 wordt vastgelegd op welke wijze de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de omvang van de technische, niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** en de **overboekcapaciteit** bepaalt. ^[AM]
- 2.1.15.2 Wanneer, ten gevolge van **nominaties** boven de technische capaciteit, de systeemintegriteit van het **landelijk gastransportnet** gevaar loopt, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op **interconnectiepunten** een terugkoopveiling starten om het voorziene knelpunt te voorkomen. De terugkoopveiling houdt in dat **erkende programmaverantwoordelijken** voor de betreffende uren het gebruik van hun transportrechten aanpassen. ^[AM]
- 2.1.15.3 Vanuit het boekingsplatform wordt 3 uur voor het **uur** (T) waarin het knelpunt optreedt een notificatie verzonden aan **erkende programmaverantwoordelijken**. In deze notificatie wordt aangegeven:
- op welk(e) **entry-** en/of **exitpunt(en)** de terugkoopveiling betrekking heeft;
 - voor welke uurhoeveelheid en flowrichting terugkoop plaatsvindt;
 - de aaneengesloten **uren** waarvoor terugkoop plaatsvindt. ^[AM]
- 2.1.15.4 De **erkende programmaverantwoordelijke** die wenst deel te nemen aan de terugkoopveiling dient zijn bieding(en) te plaatsen tussen T-2¾ en T- 2¼. De **erkende programmaverantwoordelijke** dient een bieding te doen zodanig dat:
- bij gecontracteerde **entry-** of **exitcapaciteit** in de flowrichting van de terugkoop de nominatie wordt verhoogd (tot maximaal de gecontracteerde **entry-** of **exitcapaciteit**);
 - bij gecontracteerde **entry-** of **exitcapaciteit** tegen de flowrichting van de terugkoop in de nominatie wordt verlaagd. ^[AM]
- 2.1.15.5 De veiling start op T-2¼ uur en vindt plaats conform het veilingalgoritme 'uniform price auction' als gedefinieerd in **NC-CAM**, echter met de volgende afwijkingen:
- de terugkoopveiling kan op elk willekeurig **uur** van de **gasdag** starten;

- de periode waarvoor de veiling plaatsvindt, kent geen standaard duur;
- de terugkoopveiling kent geen gereguleerd tarief en heeft een bodemprijs van nul;
- de **erkende programmaverantwoordelijke** geeft in de bieding(en) een minimumprijs aan die hij wenst te ontvangen. ^[AM]

2.1.15.6 Direct na de terugkoopveiling ontvangen **erkende programmaverantwoordelijken** die een succesvolle bieding hebben geplaatst hiervan bericht en zijn deze **erkende programmaverantwoordelijken** verplicht de in het bericht genoemde hoeveelheid voor de betreffende uren te hernomineren vóór uur T-2, oftewel de **erkende programmaverantwoordelijke** dient de nominatie op T-2 ten opzichte van de nominatie geldend op T-3 aan te passen conform de hoeveelheid in het bericht met het veilingresultaat. ^[AM]

2.1.15.7 Alvorens de terugkoopveiling te starten zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verifiëren of het voorziene knelpunt op andere wijze is op te lossen. Daartoe zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onderzoeken of het voorziene knelpunt door het nemen van operationele maatregelen kan worden opgelost en zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zo nodig met de **aangrenzende netbeheerders** overleggen of het voorziene knelpunt onderling is op te lossen. ^[AM]

2.1.15.8 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal jaarlijks aan **de Autoriteit Consument en Markt** alle noodzakelijke informatie verstrekken om de werking van de overboekings- en terugkoopregeling te kunnen beoordelen. ^[AM, AU]

2.2 Kwaliteitsconversie

2.2.1 Omschrijving van de dienst

De dienst kwaliteitsconversie geeft het recht om op portfoliobasis **gas** met een bepaalde verbrandingswaarde (kengetal **Wobbe index**) in het **landelijk gastransportnet** te voeden en **gas** met een andere verbrandingswaarde aan het **landelijk gastransportnet** te onttrekken. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** overbrugt het verschil tussen de verbrandingswaarde van het ingevoede **gas** en de verbrandingswaarde van het onttrokken **gas**.

Contractering en toewijzing

Het recht op de dienst kwaliteitsconversie wordt verkregen door het contracteren van niet **afschakelbare** en **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** als omschreven in artikel 2.1.2, en **backhaul entry-** en/of **exitcapaciteit** als omschreven in artikel 2.1.3. De dienst kwaliteitsconversie behoeft dus niet vooraf te worden gecontracteerd.

[P, Q, T, X]

2.2.2 [vervallen] ^[I, P, Q, X]

2.3 [Vervallen] ^[D, F, Z, AT]

2.4 Use it or lose it

2.4.1 [Vervallen] ^[E]

2.4.2 [Vervallen] ^[T, AA, AM]

2.4.3 [Vervallen] ^[P, Q, T, AA, AM]

2.4.4 [Vervallen] ^[P, Q, T, AA, AM]

3 PROGRAMMAVERANTWOORDELIJKE EN AANGESLOTENEN MET EXITCAPACITEIT ^[AA]

3.1 [vervallen] ^[Y, AD]

3.2 Erkende programmaverantwoordelijken ^[AA]

- 3.2.0 Een ieder kan bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een aanvraag indienen om **erkende programmaverantwoordelijke** te worden, volgens een door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** vastgesteld en via de website op te vragen model. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** accepteert een ieder als **erkende programmaverantwoordelijke** die
- voldoende kredietwaardig is in relatie tot zijn beoogde verplichtingen, dat wil zeggen dat is voldaan aan de eisen met betrekking tot financiële zekerheidsstelling die past bij het kredietrisico dat volgens vastgestelde regels door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aan de partij is toegekend. Deze regels zijn opgenomen in Bijlage 1 bij de Transportvoorwaarden Gas - LNB; en
 - voldoet aan de eisen met betrekking tot elektronisch berichtenverkeer met betrekking tot **nominaties, entry- en exitprogramma 's, portfolio onbalans signaal** en de inzet ten behoeve van **WDM-transacties**; deze worden gepubliceerd op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**; en ^[AN]

- c. in alle opzichten uiting geeft te beschikken over de deskundigheid en zorgvuldigheid en over de technische, administratieve en organisatorische faciliteiten, die vereist zijn om deelnemer aan het gastransport in het **landelijk gastransportnet** te kunnen zijn en zich in overeenstemming daarmee gedraagt.
- d. de partij dient te beschikken over een **EIC-code** om zich te kunnen identificeren.

Indien aan de hiervoor genoemde voorwaarden is voldaan, verstrekt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de aanvrager een erkenning door middel van publicatie op zijn website, onder vermelding van de ingangsdatum van de erkenning.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verleent aan de **erkende programmaverantwoordelijke** toestemming om de taken verbonden aan de eisen in 3.2.0 b en c door een derde, die niet zelf een **erkende programmaverantwoordelijke** is, te laten uitvoeren, mits die derde voldoet aan de eisen in b en c en er geen zwaarwegende redenen bestaan om deze toestemming niet te verlenen.

De juiste en tijdige uitvoering van deze taken wordt uitsluitend verricht door of namens de **erkende programmaverantwoordelijke**. ^[AA, AE, AF]

- 3.2.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** onderscheidt drie typen erkenning voor een **erkende programmaverantwoordelijke**.

Erkenning LA: rechtspersonen en natuurlijke personen met deze erkenning kunnen gebruik maken van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, behoudens van **exitcapaciteit** op een **exitpunt** tussen het **landelijk gastransportnet** en een **regionaal gastransportnet**. In aanvulling op de eisen vermeld onder 3.2.0a t/m 3.2.0d gelden de volgende voorwaarden:

- a) de partij dient te beschikken over een **EAN-code** ingeval deze partij **programmaverantwoordelijkheid** draagt op een binnenlands **exitpunt**;
- b) de partij dient te kunnen communiceren met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** middels de online informatiedienst B2B.

Erkenning LB: rechtspersonen en natuurlijke personen met deze erkenning kunnen gebruik maken van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** met inbegrip van **exitcapaciteit** op een **exitpunt** tussen het **landelijk gastransportnet** en een **regionaal gastransportnet**. In aanvulling op de eisen vermeld onder 3.2.0a t/m 3.2.0d gelden de volgende voorwaarden:

- a) de partij dient te beschikken over een **EAN-code**;

- b) de partij dient deel te nemen aan het berichtenverkeer met betrekking tot allocatie;
- c) de partij contracteert **exitcapaciteit** volgens 2.1.2b;
- d) de partij dient te kunnen communiceren met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** middels de online informatiedienst B2B.

Erkenning LC: rechtspersonen en natuurlijke personen met deze erkenning kunnen uitsluitend gebruik maken van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op het virtuele handelspunt. In aanvulling op de eisen vermeld onder 3.2.0a t/m 3.2.0d gelden geen verdere voorwaarden.^[G, T, AA, AM, AT]

3.2.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert de actuele lijst met **erkende programmaverantwoordelijken** inclusief het type erkenning op zijn website.^[AA]

3.2.3 De **erkende programmaverantwoordelijke** dient er zorg voor te dragen dat zijn conform 3.2.0 bekende gegevens bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** actueel zijn.^[AT]

3.3 Vrijstelling en intrekking erkenning

3.3.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan besluiten om voor een bepaalde, beperkte periode schriftelijk vrijstelling te verlenen van één of meer van de in 3.2 genoemde voorwaarden in het geval tijdelijk niet aan deze voorwaarden kan worden voldaan. Bedoelde vrijstelling wordt verleend op gemotiveerd schriftelijk verzoek tot uiterlijk een maand voor de aanvang van de gecontracteerde dienst.^[AA]

3.3.2 Een erkenning is geldig tot het moment dat deze wordt ingetrokken. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal een erkenning slechts intrekken op verzoek van de **erkende programmaverantwoordelijke** of als de **erkende programmaverantwoordelijke** niet langer voldoet aan de verplichtingen als opgenomen in deze Transportvoorwaarden Gas - LNB of, na overleg met de Autoriteit Consument en Markt, indien de erkende programmaverantwoordelijke redelijkerwijs niet in staat wordt geacht de verplichtingen als opgenomen in deze Transportvoorwaarden Gas - LNB na te komen. Intrekking van de erkenning op verzoek van de **erkende programmaverantwoordelijke** is uitsluitend mogelijk indien de **erkende programmaverantwoordelijke** geen gebruik (meer) maakt van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en de **erkende programmaverantwoordelijke** geen **programmaverantwoordelijkheid** meer draagt. Voor het intrekken van de erkenning naar aanleiding van het niet langer voldoen aan de verplichtingen als opgenomen in deze Transportvoorwaarden Gas - LNB gelden de regelingen zoals beschreven in 3.3.4 en 3.3.5. De **netbeheerder** van

het **landelijk gastransportnet** informeert elke **regionale netbeheerder** terstond over de intrekking van een erkenning LB. ^[AA, AR]

- 3.3.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert een aparte lijst met rechtspersonen en natuurlijke personen van wie de erkenning LB is ingetrokken op zijn website onder vermelding van de datum waarop de erkenning is ingetrokken. De reden van de intrekking wordt daarbij niet vermeld.
- 3.3.4 Regeling in geval van intrekking van de erkenning van een erkende programmamaverantwoordelijke ^[AA, AR]
- 3.3.4.1 Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** heeft besloten de erkenning van een erkende programmamaverantwoordelijke in te trekken, meldt hij dat aan de Autoriteit Consument en Markt. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt na overleg met de Autoriteit Consument en Markt of, en zo ja onder welke voorwaarden, hij de **erkende programmamaverantwoordelijke** dan wel de bewindvoerder en **erkende programmamaverantwoordelijke** tezamen onderscheidenlijk de curator aanbiedt om intrekking van de erkenning als **programmamaverantwoordelijke** op te schorten voor ten hoogste 10 **werkdagen**. In dat geval kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aanbieden, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is, garant te staan voor de aan deze opschorting gerelateerde kosten. De genoemde voorwaarden kunnen onder andere bevatten: eisen aan de inkoop van energie gedurende de opschorting en zekerheidstelling voor eventuele kosten. ^[AA, AD, AR, AU]
- 3.3.4.2 Onder kosten in de zin van 3.3.4.1 worden verstaan de eventuele kosten voor de inkoop van **gas** kosten ten gevolge van het niet in balans zijn van de erkende programmamaverantwoordelijke en andere activiteiten rechtstreeks voortvloeiend uit de verplichtingen van de erkende programmamaverantwoordelijke. Bij deze kosten zijn de eventueel door de overheid opgelegde heffingen inbegrepen. ^[AA, AR]
- 3.3.4.3 Indien het in 3.3.4.1 bedoelde overleg tot opschorting van de intrekking van de erkenning van de betreffende **programmamaverantwoordelijke** leidt, worden gedurende de opschorting alle individuele verzoeken tot overdracht van **programmamaverantwoordelijkheid** naar de betreffende **programmamaverantwoordelijke** geweigerd. ^[AA, AR]
- 3.3.5 **Opdeling van programmamaverantwoordelijkheid voor groot- en kleinverbruikers bij intrekking van de erkenning** ^[AA, AR]

- 3.3.5.1 Als de erkenning van de **programmamaverantwoordelijke** is ingetrokken, waarbij deze intrekking niet is toe te rekenen aan de betrokken **grootverbruikers**, wordt de **programmamaverantwoordelijkheid** over de **erkende programmamaverantwoordelijken** als volgt verdeeld:
- de **programmamaverantwoordelijkheid** voor **kleinverbruikers** waarvoor de **vergunninghouder** de **programmamaverantwoordelijkheid** heeft geregeld: aan de **erkende programmamaverantwoordelijke** die de **vergunninghouder** onverwijld aan de **netbeheerder** van de betreffende **kleinverbruikers** opgeeft;
 - de **programmamaverantwoordelijkheid** voor **kleinverbruikers** waarvoor de in sub a bedoelde **vergunninghouder** niet de **programmamaverantwoordelijkheid** heeft geregeld: aan **erkende programmamaverantwoordelijken** van **kleinverbruikers** naar rato van het aantal **kleinverbruikers** waarvoor een **erkende programmamaverantwoordelijke programmamaverantwoordelijkheid** draagt. De verdeling zal worden uitgedrukt in procenten, waarbij zal worden afgerond op tienden van procenten;
 - de **programmamaverantwoordelijkheid** voor **grootverbruikers** waarvoor de **leverancier**, daartoe bepaaldelijk gemachtigd door de **grootverbruiker**, de **programmamaverantwoordelijkheid** heeft geregeld: aan de **erkende programmamaverantwoordelijke** die de **leverancier** onverwijld aan de **netbeheerder** van de betreffende **grootverbruikers** opgeeft;
 - de **programmamaverantwoordelijkheid** voor **grootverbruikers** die zelf een **erkende programmamaverantwoordelijke** aanwijzen: aan de **erkende programmamaverantwoordelijke** die de **grootverbruiker** onverwijld aan de **netbeheerder** van de betreffende **grootverbruikers** opgeeft;
 - de **programmamaverantwoordelijkheid** voor **grootverbruikers** waarvoor de in sub c bedoelde **leverancier** en/of sub d bedoelde **grootverbruiker** niet de **programmamaverantwoordelijkheid** heeft geregeld:
 - voor **grootverbruikers** die ook **profielafnemer** zijn aan **erkende**;
 - aan **erkende programmamaverantwoordelijken** naar rato van de **exitcapaciteit** zoals vastgesteld op basis van 2.1. De verdeling zal worden uitgedrukt in procenten, waarbij zal worden afgerond op tienden van procenten. Bij verdeling van grootverbruikers met een substantiële hoeveelheid gecontracteerde capaciteit kan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet vooraf in contact treden met de betrokken erkende programmamaverantwoordelijke(n) ten aanzien van het aanpassen van de verdeling.

De **erkende programmamaverantwoordelijken** die op grond van sub b en/of sub e **programmamaverantwoordelijkheid** toegewezen hebben gekregen, informeren zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie **werkdagen** na de verdeling de betrokken

grootverbruikers en de **vergunninghouder** van de betrokken **kleinverbruikers**, over deze toewijzing, de bij hen geldende voorwaarden en de opzegmogelijkheden.

Indien de **programmaverantwoordelijkheid** van **klein-** of **grootverbruikers** als gevolg van het intrekken van erkenning van de **programmaverantwoordelijke** wordt verdeeld op grond van sub b of sub e, zorgt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** er voor dat de verdeling van **programmaverantwoordelijkheid** binnen één **werkdag** in zijn **aansluitingenregister** wordt verwerkt en verzoekt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de betrokken **regionale netbeheerders** deze verdeling binnen één **werkdag** in hun **aansluitingenregister** te verwerken.^[AA, AD, AR]

3.3.5.2 De **grootverbruiker** die via de in deze paragraaf bedoelde verdeling een andere **erkende programmaverantwoordelijke** heeft gekregen voor zijn **aansluiting**, heeft gedurende twee maanden na de verdeling het recht zonder opzegtermijn van **erkende programmaverantwoordelijke** te wisselen.^[AA, AR]

3.3.5.3 [Vervallen]^[AA, AR]

3.3.5.4 In de in 3.3.5.1 genoemde verdeling wordt rekening gehouden met een verzoek van een **erkende programmaverantwoordelijke** om de aan hem toegewezen **aansluitingen** toe te wijzen aan een andere **erkende programmaverantwoordelijke** indien beide betrokken **erkende programmaverantwoordelijken** hiertoe gezamenlijk een verzoek hebben ingediend bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. De verwerkingstermijn van een dergelijk verzoek bedraagt maximaal twee weken.^[AA, AR]

3.3.6 Regeling voor het geval de leverancier niet meer aan zijn leveringsverplichtingen kan voldoen^[AA]

Indien een **leverancier** surseance van betaling is verleend respectievelijk failliet is verklaard, geldt voor de leveringen van de betreffende **leverancier** die niet vallen onder het Besluit leveringszekerheid Gaswet, dat de **erkende programmaverantwoordelijke** die de **programmaverantwoordelijkheid** voor die **aangesloten** draagt, zijn **programmaverantwoordelijkheid** tijdelijk dient te continueren tegen redelijke tarieven. Betrokken partijen informeren elkaar onverwijld over de ontstane situatie. In verband met het continueren van de **programmaverantwoordelijkheid** informeren de **erkende programmaverantwoordelijke** en de betreffende netbeheerder de betrokken **aangesloten** onverwijld over de ontstane situatie. De **erkende programmaverantwoordelijke** dient zijn **programmaverantwoordelijkheid** voor

die **aangeslotenen** te continueren tot het moment waarop die **aangeslotene** een nieuwe leveringsovereenkomst heeft gesloten dan wel de levering aan die **aangeslotene** is beëindigd. ^[AA, AR]

3.3.7 Samenvallen intrekking vergunning en erkenning

In geval van dezelfde partij het besluit wordt genomen de vergunning en de erkenning in te trekken geldt de aanvullende bepaling dat het besluit dat de vergunning wordt ingetrokken eerder geacht te zijn genomen dan het besluit tot intrekken van de erkenning als **programmaverantwoordelijke**. ^[AR]

3.3.8 Samenvallen intrekking erkenning en wegvallen leverancier

In het geval de **programmaverantwoordelijke** waarvan de erkenning is ingetrokken eveneens **leverancier** was, zal bij de verdeling van de **programmaverantwoordelijkheid** conform 3.3.5.1, door de **erkende programmaverantwoordelijke** die **programmaverantwoordelijkheid** voor **grootverbruikers** krijgt toebedeeld, aan de betreffende **netbeheerder** bekend worden gemaakt welke **leverancier** verantwoordelijk wordt voor de levering bij de toebedeelde **grootverbruikers**. ^[AR]

3.4 Aangeslotene met exitcapaciteit

3.4.1 Een **aangeslotene** die voldoet aan het bepaalde in 3.2.0.a is uitsluitend gerechtigd **exitcapaciteit** te contracteren op het **landelijk gastransportnet** aangesloten **aansluiting**. ^[AA]

3.4.2 De betrokken **aangeslotene** is niet gerechtigd gebruik te maken van de diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** waaronder begrepen het deelnemen aan het gastransport. Dit is voorbehouden aan een ieder die voldoet aan de voorwaarden van 3.2.0.a t/m 3.2.0.c. ^[AA]

3.5 Het uitoefenen van programmaverantwoordelijkheid ^[AA]

3.5.1.1 Een **aangeslotene** die de **programmaverantwoordelijkheid** voor zijn **aansluiting** niet zelf zal uitoefenen, meldt aan zijn **netbeheerder** aan welke **erkende programmaverantwoordelijke(n)** hij zijn **programmaverantwoordelijkheid** heeft overgedragen. Deze melding kan door middel van een switchbericht van de daartoe gemachtigde **leverancier** dan wel door middel van een schriftelijke mededeling. ^[AA]

- 3.5.1.2 Op een grenspunt en op een installatie voor de opslag van **gas** of LNG heeft de **partij** die het gebruiksrecht van de **entry-** en/of **exitcapaciteit** heeft **programmaverantwoordelijkheid**. ^[AA]
- 3.5.1.3 Op een **entrypunt** waar een **gasproductienet** is verbonden met het **landelijk gastransportnet**, hebben de partijen aangesloten op dat **gasproductienet** **programmaverantwoordelijkheid**. ^[AA]
- 3.5.2 Een **erkende programmaverantwoordelijke** is verplicht **programmaverantwoordelijkheid** uit te oefenen met betrekking tot de **aansluitingen** waarvoor hij in de **aansluitingenregisters** van de **netbeheerders** op enig moment als **programmaverantwoordelijke** is vermeld.
- 3.5.3 De **netbeheerders** mogen afgaan op hetgeen in de **aansluitingenregisters** omtrent de **programmaverantwoordelijkheid** voor een **aansluiting** is vermeld, onverminderd het recht van de **erkende programmaverantwoordelijke** op correctie van een onjuiste vermelding. ^[AA]
- 3.6 [Vervallen]** ^[AA, AN]
- 3.6.1 [vervallen] ^[AA, AN]
- 3.6.2 [vervallen] ^[AA, AN]

4 OPERATIONELE VOORWAARDEN

4.1 Balanceringsregime ^[B, AA]

4.1.0 De **erkende programmaverantwoordelijke** is verantwoordelijk voor het bewaken van de balans per **portfolio**. ^[AA]

4.1.1 [Vervallen] ^[B, AA]

4.1.1 Het indienen van programma's ^[AA]

4.1.1.1 Een **erkende programmaverantwoordelijke** dient dagelijks voor 14:00 uur bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een **entryprogramma** en/of **exitprogramma** voor de volgende **gasdag** in. ^[AA]

4.1.1.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op zijn website een formule die de relatie voorschrijft tussen entry- en exithoeveelheden per **uur** voor een **exitprogramma**. De **erkende programmaverantwoordelijke** is verplicht de formule toe te passen in een **exitprogramma**, dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op de levering van gas aan **kleinverbruikers**. De formule mag niet worden toegepast op de netto verkooppositie door transacties op het virtuele handelspunt. De parameters van deze formule die gelden voor de volgende **gasdag** publiceert de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dagelijks voor 09:00 uur op zijn website. De formule wordt zodanig opgesteld dat na toepassing van de formule de entryhoeveelheid per **gasdag** gelijk is aan de exithoeveelheid. ^[AA]

4.1.1.2a [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.1.3 Uiterlijk een **uur** na het tijdstip waarop de in 4.1.1.1 bedoelde **entry-** en/of **exitprogramma's** moeten zijn ingediend, informeert de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **erkende programmaverantwoordelijke** of de **entry-** en/of **exitprogramma's** zijn goedgekeurd.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** keurt in ieder geval een **exitprogramma** af indien het **exitprogramma** niet voldoet aan de eisen zoals beschreven in 4.1.1.2. Indien de **erkende programmaverantwoordelijke** afziet van het toepassen van de in 4.1.1.2 bedoelde formule in zijn **exitprogramma**, dan keurt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in ieder geval het **exitprogramma** af indien in dat **exitprogramma** de entry- en exithoeveelheid niet ieder **uur** gelijk is..

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** keurt in ieder geval een **entryprogramma** af indien in het **entryprogramma** de entry- en exithoeveelheid niet ieder **uur** gelijk is.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** keurt in ieder geval een **entry-** of **exitprogramma** af indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op het **VPPV** inconsistentie constateert met andere **exit-** respectievelijk **entryprogramma's** van de **erkende programmamaverantwoordelijke** zelf en/of van een andere **erkende programmamaverantwoordelijke**.

Dat een ander **exit-** of **entryprogramma** nog niet volledig is goedgekeurd, hoeft voor een **programma** waarin **programmamaverantwoordelijkheid** overgaat van of naar het nog niet goedgekeurde **programma**, niet te leiden tot inconsistentie. ^[AA, AT]

4.1.1.4 Nadat de **erkende programmamaverantwoordelijke** van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bericht heeft ontvangen dat zijn **entry-** en/of **exitprogramma** is afgekeurd, dient hij een verbeterd **entry-** en/of **exitprogramma** in, die opnieuw de goedkeuring van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** behoeven. ^[AA]

4.1.1.5 Indien om 22:00 uur voorafgaand aan de **gasdag** geen goedgekeurd **entry-** en/of **exitprogramma** beschikbaar is, stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op basis van de hem bekende informatie dit **entry-** en/of **exitprogramma** vast.

Indien op dit tijdstip de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** inconsistentie constateert op het **VPPV** tussen het **programma** van een beurs aangewezen conform artikel 66b van de Gaswet of een afwikkelonderneming (clearing house) die beschikt over een vergunning conform de Wet op het financieel toezicht (Wft) en een **exit-** en/of **entryprogramma** van een andere **erkende programmamaverantwoordelijke**, dan stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de betrokken **programma's** vast in lijn met het door een beurs of afwikkelonderneming ingediende **programma**. ^[AA]

4.1.2 Informatieverstrekking ten behoeve van de balanshandhaving^[B, AA]

4.1.2.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op basis van de goedgekeurde **entry-** en **exitprogramma's** uiterlijk twee **uur** voor het begin van de **gasdag** voor een ieder opvraagbaar de uurwaarden van de grenzen van de zones voor balanshandhaving voor de betreffende **gasdag**, zijnde:

- de grens tussen de **donkergroene zone** en de **lichtgroene zone**;
- de grens tussen de **lichtgroene zone** en de **oranje zone**;
- de grens tussen de **oranje zone** en de **rode zone**. ^[AA]

- 4.1.2.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert, zodra deze beschikbaar zijn, per **uur** voor een ieder opvraagbaar:
- a. [vervallen];
 - b. de hoeveelheid gas gekocht/verkocht middels **WDM-transacties**, de uren waarin het gas wordt geleverd/afgenomen en de **WDM-transactieprijs**;
 - c. [vervallen];
 - d. de som van de posities van de **onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijken**;
 - e. [vervallen];
 - f. het **systeem balans signaal**. ^[AA, AN]
- 4.1.2.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op uurbasis per **portfolio** per **uur**, zodra deze beschikbaar zijn, onderstaande informatie die alleen opvraagbaar is door geautoriseerde medewerkers van de betreffende **erkende programmaverantwoordelijke**:
- a. het goedgekeurde **entry-** en/of **exitprogramma**;
 - b. de uuronbalans, zijnde de vastgestelde netto afwijking van de near real time allocaties ten opzichte van het goedgekeurde **entry-** en/of **exitprogramma**;
 - c. na een **WDM-transactie**: de hoeveelheid **gas** die ten gevolge van de **WDM-transactie** door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is gekocht van of verkocht aan de onbalans veroorzakende **erkende programmaverantwoordelijken** conform 4.1.4.2 en 4.1.4.3, het **uur** van de **WDM-transactie** en de prijs;
 - d. de cumulatie van de uuronbalansen, zijnde het **portfolio onbalans signaal**. ^[AA, AN]
- 4.1.3 [Vervallen] ^[B, T, AA, AN]
- 4.1.3.1 [vervallen] ^[AA, AN]
- 4.1.3.2 [vervallen] ^[AA, AN]
- 4.1.3.3 [vervallen] ^[AA, AN]
- 4.1.3.4 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.3.5 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.3.6 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.3.7 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.3.8 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.3.9 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.3.10 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.3.11 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.4 **Dagelijkse balanshandhaving** ^[B, AA]

4.1.4.1 In de eerste helft van ieder uur voorspelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de positie van het **systeem balans signaal** aan het einde van dat **uur**.

Als deze voorspelling in de **donkergroene zone** uitkomt, dan onderneemt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geen actie met betrekking tot balanshandhaving.

Als deze voorspelling in de **lichtgroene zone** uitkomt en de systeemonbalans toeneemt ten opzichte van de voorspelling van een **uur** eerder, dan zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een **WDM-titletransactie** aangaan om de systeemonbalans te verminderen. De hoeveelheid waarvoor de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **WDM-titletransactie** aangaat is het verschil tussen de voorspelde waarde van het **systeem balans signaal** aan het eind van het **uur** en de grens tussen de **donkergroene zone** en de **lichtgroene zone**, verminderd met de hoeveelheid **gas** die de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** middels eerdere **WDM-titletransacties** heeft gekocht/verkocht en die nog die nog geleverd/afgenomen moeten worden.

Als deze voorspelling in de **oranje zone** of **rode zone** uitkomt, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een **WDM-temporaltransactie** aangaan om de systeemonbalans te verminderen. De hoeveelheid waarvoor de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **WDM-temporaltransactie** aangaat, is het verschil tussen de voorspelde waarde van het **systeem balans signaal** aan het eind van het **uur** en de grens tussen de **donkergroene zone** en de **lichtgroene zone**.

Als deze voorspelling in de **rode zone** uitkomt en de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verwacht dat de inzet van de **WDM-transactie** onvoldoende effect

zal hebben, kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een noodsituatie uitroepen en handelen zoals beschreven in 4.1.4.4. Een **WDM-transactie** heeft invloed op het **portfolio onbalans signaal** van het betreffende **portfolio**. [B, T, X, AA, AN]

4.1.4.1a [Vervallen] [AA, AT]

4.1.4.1b [Vervallen] [AA, AT]

4.1.4.2 Acties met betrekking tot balanshandhaving in een tekortsituatie

De hoeveelheid **gas** die de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** koopt conform 4.1.4.1 verkoopt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in het **uur** van levering of afname tegen de **WDM-transactieprijs** aan de **onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijke(n)** naar rato van de waarde van hun **portfolio onbalans signaal** die betrekking heeft op het begin van het **uur** van de **WDM-transactie**. Dit heeft invloed op het **portfolio onbalans signaal** in het **uur** van levering of afname van dit **gas**. [B, AA, AN]

4.1.4.2a [vervallen] [AA, AN]

4.1.4.2b [vervallen] [AA, AN]

4.1.4.2c [vervallen] [AA, AN]

4.1.4.3 Acties met betrekking tot balanshandhaving in een overschotsituatie

De hoeveelheid **gas** die de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verkoopt conform 4.1.4.1 koopt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in het **uur** van levering of afname tegen de **WDM-transactieprijs** zoals bedoeld 4.1.5.1 van de **onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijke(n)** naar rato van de waarde van hun **portfolio onbalans signaal** die betrekking heeft op het begin van het **uur** van de **WDM-transactie**. Dit heeft invloed op het **portfolio onbalans signaal** in het **uur** van levering of afname van dit **gas**. [B, C, H, L, V, AA, AN]

4.1.4.3a [vervallen] [AA, AN]

4.1.4.3b [vervallen] [AA, AN]

4.1.4.3c [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.4.4 Acties met betrekking tot een noodsituatie

Als de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een noodsituatie heeft uitgeroepen zoals beschreven in 4.1.4.1 of 4.1.4.5, dan kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** besluiten om (een van) de volgende maatregelen te treffen:

- het opschorten van het proces dat de **WDM-transacties** initieert zoals omschreven in 4.1.4.1;
- inzet van eventueel gecontracteerde middelen voor noodsituaties;
- instructies betreffende installaties voor de opslag van gas of LNG en op **entrypunten** van het **landelijk gastransportnet**;
- instructies op **exitpunten** van het **landelijk gastransportnet**.

Erkende programmaverantwoordelijken zijn verplicht de instructie(s) op te volgen. Na afloop van de noodsituatie overleggen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en de betrokken **erkende programmaverantwoordelijke** over de afwikkeling van de ontstane situatie.

Als de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een noodsituatie heeft uitgeroepen zoals beschreven in 4.1.4.1, dan zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit publiceren onder vermelding van het **uur** van de start van de noodsituatie. Instructies van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in deze situatie hebben invloed op het **portfolio onbalans signaal** van het betreffende **portfolio**. Een hoeveelheid **gas** die de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** door middel van een instructie koopt of verkoopt, additioneel aan de **WDM-transactie**, wordt verrekend tegen de **WDM-transactieprijs** van het betreffende **uur**.

Als de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een noodsituatie heeft uitgeroepen zoals beschreven in 4.1.4.5, dan zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit zo spoedig mogelijk publiceren onder vermelding van het **uur** van de start van de noodsituatie. Instructies van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in deze situatie hebben geen invloed op het **portfolio onbalans signaal** van het betreffende **portfolio**, en worden via transacties tussen de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en de **erkende programmaverantwoordelijke** op een virtueel punt afgehandeld tegen de neutrale gasprijs als bedoeld in 4.1.6.4.

Als de door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** uitgeroepen noodsituatie ten einde is, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit zo spoedig mogelijk publiceren onder vermelding van het tijdstip van einde van de noodsituatie.

In geval van een noodsituatie zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aan de betrokken **erkende programmaverantwoordelijke** geen tarief voor een overschrijding van de gecontracteerde **entry- of exitcapaciteit** conform artikel 3.2.1.5 van de Tarievencode Gas berekenen indien en voor zover deze overschrijding een gevolg is van een volgens dit artikel door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gegeven instructie. [C, AA, AN]

4.1.4.4a [vervallen] [AA, AN]

4.1.4.5 Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geconfronteerd wordt met onverwachte grote storingen, waaronder ook wordt begrepen een storing in de tot het **landelijk gastransportnet** behorende ondersteunende communicatie en besturingssystemen, waarbij de systeemintegriteit in het geding komt of kan komen, kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een noodsituatie uitroepen en handelen zoals beschreven in 4.1.4.4. Bij de afwikkeling van een dergelijke noodsituatie zal een eventueel verschil tussen de hoeveelheid **entrygas** en de hoeveelheid **exitgas** onder aftrek van het verschil tussen **entry-** en **exitgas** op basis van 4.1.1.2 verrekend worden tegen de neutrale gasprijs als bedoeld in 4.1.6.4. Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in deze situatie een **WDM-transactie** aangaat, dan ontstaat er een saldo door het prijsverschil tussen de neutrale gasprijs als bedoeld in 4.1.6.4 en de **WDM-transactieprijs**. Dit saldo wordt verrekend conform 4.1.5.3. [C, AA, AN]

4.1.4.6 Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geconfronteerd wordt met storingen in de informatievoorzieningssystemen betreffende het balanceringsregime (bedoeld om **erkende programmaverantwoordelijken** van informatie te voorzien), kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** besluiten tot het opschorten van het proces dat de WDMtransacties initieert zoals omschreven in 4.1.4.1.

Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** het proces dat de **WDM-transacties** initieert heeft opgeschort, dan zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit zo spoedig mogelijk publiceren onder vermelding van het tijdstip waarop dit ingaat.

Tijdens een situatie waarin de informatievoorzieningssystemen gestoord zijn, wordt een eventuele **WDM-transactie** met de **onbalans veroorzakende erkende programmaverantwoordelijke(n)** verrekend tegen de neutrale gasprijs conform artikel 4.1.6.4.

Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in deze situatie een **WDM-transactie** aangaat, dan ontstaat er een saldo door het prijsverschil tussen de neutrale gasprijs als bedoeld in 4.1.6.4 en de **WDM-transactieprijs**. Dit saldo wordt verrekend conform 4.1.5.3.

Indien de informatievoorzieningssystemen weer in orde zijn, zal de opschorting worden beëindigd; de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal dit zo spoedig mogelijk publiceren onder vermelding van het tijdstip van einde van de opschorting. ^[C, AA, AN, AT]

4.1.5 **[vervallen]** ^[B, AA, AN]

4.1.5.1 [vervallen] ^[B, AA, AN]

4.1.5.1a [Vervallen] ^[AA, AT]

4.1.5.1b [Vervallen] ^[AA, AT]

4.1.5.2 [vervallen] ^[AA, AN]

4.1.5.2a [Vervallen] ^[AA, AT]

4.1.5.2b [Vervallen] ^[AA, AD, AT]

4.1.5.3 Het in een kalenderjaar voor de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** resulterende saldo van de onbalansverrekening zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in het volgende kalenderjaar verrekenen. ^[AA]

4.1.6 Verrekening van afwijkingen van near-real-time allocaties door de netbeheerder van het **landelijk gastransportnet** ^[B, AA]

4.1.6.1 Nadat de off line allocaties definitief zijn verklaard in de maand na afloop van de maand waarop de gegevens betrekking hebben, wordt het verschil tussen de near-real-time allocaties en de off line allocaties bepaald. ^[B, D, F, J, T, U, AA]

- 4.1.6.2 Het verschil tussen de near-real-time allocaties en de off line allocaties wordt per **gasdag** verrekend tegen de neutrale gasprijs zoals bedoeld in 4.1.6.4. ^[B, AA]
- 4.1.6.3 De correctie van de off line allocaties in de vierde maand na afloop van de maand waarop de gegevens betrekking hebben, wordt ook verrekend tegen de neutrale gasprijs zoals bedoeld in 4.1.6.4. ^[B, I, AA]
- 4.1.6.4 De neutrale gasprijs is de volumegewogen gemiddelde prijs van alle contracten die op de door **onze Minister** op grond van de Gaswet aangewezen beurs worden afgesloten op D-2, D-1 en D voor levering op D (balansdag). Hierbij is de index calculatie een continu en real-time proces en vindt de index publicatie plaats op 'near real time' basis en worden de historische gegevens op Internet gepubliceerd. ^[B, I, K, AA]

In formulevorm wordt de neutrale gasprijs als volgt weergegeven:

$$\text{INDEX}_D = \frac{\sum_{i=1}^x V_i P_i}{\sum_{i=1}^x V_i}$$

Waarbij:

- INDEX_D: 'Neutrale Gasprijs' voor de 'balansdag' (D) waarop contracten in levering gaan
- P_i t/m P_x: Prijzen van contracten voor levering van gas op balansdag (D)
- V_i t/m V_x: Volumes van contracten voor levering van gas op balansdag (D)
- x: aantal contracten afgesloten van D-2 t/m D.

4.1.6.5 [Vervallen] ^[B, I, AA]

4.1.6.6 [Vervallen] ^[B, I, AA]

4.1.6.7 [Vervallen] ^[B, AA]

4.1.6.8 [Vervallen] ^[C, AA]

4.1.6.9 [Vervallen] ^[C, AA]

4.1.7 **Einde dag verrekening**

Conform hoofdstuk 5 van **NC-BAL** verrekent de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de positie ("dagelijkse onbalanshoeveelheid") aan het einde van de dag met de **erkende programmaverantwoordelijken**.

Voor dit doel maakt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gebruik van de mogelijkheid in hoofdstuk 9 van **NC-BAL**, zijnde een leidingbufferflexibiliteitsdienst.

De hoeveelheid leidingbuffer die de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ter beschikking stelt aan de markt is gelijk aan de donkergroene zone conform artikel 4.1.2.1. Hierdoor is de dagelijkse onbalanshoeveelheid waarvan sprake is in artikel 21 van **NC-BAL** gelijk aan nul.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** brengt voor de leidingbufferflexibiliteitsdienst een tarief in rekening conform de 'kleine aanpassing' uit artikel 22 van de **NC-BAL**.

Bij de invoering van leidingbufferflexibiliteitsdienst is het tarief (LFS-tarief) vastgesteld op 0,4% van de neutrale gasprijs als bedoeld in 4.1.6.4. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan het tarief evalueren en, indien deze evaluatie daartoe aanleiding geeft, een gewijzigd tarief ter goedkeuring voorleggen aan **Autoriteit Consument en Markt**. Indien dit leidt tot een wijziging van het tarief, zal het gewijzigde tarief gepubliceerd worden op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**.

De evaluatie waarvan sprake is in dit artikel kan op initiatief van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** en/of de Autoriteit Consument en Markt uitgevoerd worden. De evaluatie neemt in ieder geval de volgende aspecten in ogenschouw:

- de mate waarin het LFS-tarief bijdraagt aan de ontwikkeling van de within day market.
- de mate waarin de balanceringskosten voor erkende programmaverantwoordelijken veroorzaakt worden door het LFS-tarief. ^[B, AA, AN, AT]

4.1.7.1 [Vervallen] ^[B, I, T]

4.1.7.2 [Vervallen] [B, I, T, AA]

4.1.8 [Vervallen] [B, AA]

4.1.8.1 [Vervallen] [B, AA]

4.1.8.2 [Vervallen] [B, AA]

4.1.8.3 [Vervallen] [B, AA]

4.1.9 [Vervallen] [B, AA]

4.1.9.1 [Vervallen] [B, AA]

4.1.9.2 [Vervallen] [B, I, AA]

4.1.9.3 [Vervallen] [B, AA]

4.1.9.4 [Vervallen] [B, AA]

4.1.10 [Vervallen] [AA]

4.1.11 [Vervallen] [AA]

4.1.11.1 [Vervallen] [C, AA]

4.2 Uitvoering van transport

4.2.1 Algemeen

4.2.1.1 De netbeheerder van het **landelijk gastransportnet** kent aan elke **erkende programmaverantwoordelijke** voor elk portfolio een unieke identificatie toe. [AA]

4.2.1.2 Berichtenuitwisseling tussen de **erkende programmaverantwoordelijke** en de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** met betrekking tot de uitvoering van transport zal plaatsvinden via een door deze **netbeheerder** geaccepteerd en vooraf afgestemd en getest communicatieprotocol. [AA]

4.2.2 Nomineren

- 4.2.2.1 **Nominaties** van **erkende programmaverantwoordelijken** geven de door de **erkende programmaverantwoordelijke** gewenste hoeveelheid te transporteren **gas** op een **entrypunt** of **exitpunt** aan. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gebruikt de **nominaties** in de planning van het gastransport (met het oog op het efficiënt bedrijven van het **landelijk gastransportnet**), voor de toekenning van eventuele afschakelbare **entry-** of **exitcapaciteit** en in het allocatieproces. ^[T, AA]
- 4.2.2.2 Een **erkende programmaverantwoordelijke** dient voor elke **gasdag** voor elk **entrypunt** en **exitpunt** voor elk **portfolio** een **nominatie** in bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. Een **nominatie** dient uiterlijk om 14.00 uur op de dag vóór de **gasdag** waarop de **nominatie** betrekking heeft door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** ontvangen te zijn. Indien een **nominatie** niet wordt ontvangen door deze **netbeheerder**, dan wordt aangenomen dat de **nominatie** nul is voor het desbetreffende uur en **entrypunt** of **exitpunt**. ^[AA]
- 4.2.2.3 De **erkende programmaverantwoordelijke** is bevoegd hernominaties te sturen naar de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. Van een ontvangen hernominatie neemt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** alleen wijzigingen in behandeling die betrekking hebben op **uren** in de **gasdag** die na het ontvangsttijdstip van de hernominatie liggen, rekening houdend met de leadtime voor hernominaties. De leadtime bedraagt een half uur of twee uur. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op haar website een lijst met punten waarvoor de leadtime een half **uur** bedraagt en de per punt geldende voorwaarden. Voor alle overige punten waar hernominaties mogelijk zijn geldt een leadtime van twee **uur**. ^[D, F, AA]
- 4.2.2.4 Voor een **entrypunt** vermeldt een **nominatie** voor een **gasdag** voor elk **uur** van die **gasdag** een hoeveelheid **gas**, de **portfolio** van de **erkende programmaverantwoordelijke**, het **entrypunt** en de partij waarvan **gas** (eventueel administratief) wordt overgenomen. Voor een **exitpunt** bevat een **nominatie** voor een **gasdag** voor elk **uur** van die **gasdag** een hoeveelheid **gas**, de **portfolio** van de **erkende programmaverantwoordelijke**, het **exitpunt** en de partij waaraan **gas** (eventueel administratief) wordt overgedragen. ^[AA]
- 4.2.2.5 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan de **erkende programmaverantwoordelijke** voor bepaalde **entrypunten** of **exitpunten** tijdelijk vrijstelling verlenen van de verplichting tot nomineren. De voorwaarden waaronder de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** deze vrijstelling verleent, worden door hem op zijn website vooraf gepubliceerd. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verleent geen vrijstelling voor zover een dergelijke vrijstelling zich

niet zou verdragen met handhaving van de integriteit (veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid) van het **landelijk gastransportnet** of als de **nominaties** vereist zijn voor het allocatieproces. ^[AA]

4.2.3 **Matching en confirmatie**

4.2.3.1 **Confirmaties** van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** geven de hoeveelheden **gas** aan die hij voor de **erkende programmaverantwoordelijke** gaat transporteren. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stelt de inhoud van de confirmaties vast op basis van de **nominaties** van de **erkende programmaverantwoordelijke** en de uitkomst van een toetsingsprocedure. ^[AA]

4.2.3.2 De toetsingsprocedure bestaat uit één of twee stappen: de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** toetst elke **(her)nominatie** van de **erkende programmaverantwoordelijke** aan de voorwaarden van de relevante overeenkomst en – indien van toepassing – matcht deze met de **(her)nominatie** van andere **erkende programmaverantwoordelijken** in het **landelijk gastransportnet** of met informatie verkregen van aangrenzende **netbeheerders**. ^[AA]

4.2.3.3 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stuurt – zo vroeg mogelijk in het tijdvak tussen 14.00 uur en 18.00 uur op de dag vóór de **gasdag** waarop de **(her)nominatie** betrekking heeft die uiterlijk om 14.00 uur op die dag door hem is ontvangen – een **confirmatie** aan de **erkende programmaverantwoordelijke**. Voor zover meer dan de gecontracteerde **entry-** of **exitcapaciteit** wordt genomineerd stuurt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een afwijzing van de **(her)nominatie** naar de **erkende programmaverantwoordelijke**. In geval van afschakeling zal de **erkende programmaverantwoordelijke** middels een afschakelbericht op de hoogte worden gesteld. Dit afschakelbericht kan deel uitmaken van de **confirmatie**. ^[AA, T, AD]

4.2.3.4 In geval van een **hernominatie** stuurt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een **confirmatie** zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voor aanvang van het **uur** waarop de **hernominatie** betrekking heeft, aan de **erkende programmaverantwoordelijke**. ^[AA]

4.2.3.5 De hoeveelheden **gas** die in de **nominaties** zijn aangegeven, worden bevestigd in de **confirmatie** als uit de toetsingsprocedure in 4.2.3.2 blijkt dat dit toegestaan en mogelijk is. In andere gevallen wijken de gegevens in de **confirmatie** af van de gegevens in de **nominaties**. Het is de verantwoordelijkheid van de **erkende programmaverantwoordelijke** om te controleren of een **confirmatie** is ontvangen en om kennis te nemen van de inhoud van de **confirmatie**. ^[AA, AD]

4.3 Allocatie

4.3.1 Algemeen

4.3.1.1 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gebruikt allocatiegegevens om het gebruik van het **landelijk gastransportnet** per uur door **netgebruikers** vast te stellen. ^[AA]

4.3.1.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** maakt gebruik van allocatiegegevens bepaald conform het gestelde in de Allocatievoorwaarden Gas. ^[AA]

4.3.1.3 [Vervallen] ^[AA]

4.3.2 [Vervallen] ^[AA]

4.3.2.1 [Vervallen] ^[AA]

4.3.2.2 [Vervallen] ^[AA]

4.3.2.3 [Vervallen] ^[AA]

4.3.2.4 [Vervallen] ^[AA]

4.4 Onderhoud en beperking van transport^[P, Q]

4.4.1 Activiteiten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** die naar zijn redelijke inschatting waarschijnlijk leiden tot beperking van diensten worden, tenzij er sprake is van omstandigheden waarin er onvoldoende tijd is om dit te doen, enkel ten uitvoer gebracht na overleg met de betrokken **erkende programmamaverantwoordelijken** over het tijdstip en de duur van de beperking. Bij het vaststellen van het tijdstip en de duur van de beperking houdt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** rekening met de belangen van de **erkende programmamaverantwoordelijken** voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is.

Gepland onderhoud wordt ten minste twee maanden voorafgaand aan de **gasdag** waarop dit de uitvoering van diensten van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zou kunnen beïnvloeden aangekondigd. Indien het noodzakelijk is om diensten te beperken, is de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gerechtigd het betreffende transport te verminderen. De rechten van de **erkende programmamaverantwoordelijken** op gebruik van de door hen bij de **netbeheerder**

van het **landelijk gastransportnet** gecontracteerde **entry-** en **exitcapaciteit** worden in overeenstemming daarmee verminderd. Wanneer de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gepland onderhoud, verlegging of nieuwbouw noodzakelijk acht, verschaft hij op verzoek van de **erkende programmamaverantwoordelijke** passend bewijs van deze noodzaak. De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** spant zich in om beperking van diensten tot een absoluut minimum te beperken. ^[T, AA]

- 4.4.2 Voor zover de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in enig **uur**, door een niet aan de **erkende programmamaverantwoordelijke** toe te rekenen oorzaak, niet in staat is om (een deel van) het gecontracteerde transport uit te voeren en dit leidt tot een merkbare beperking in het gebruik van de dienst, wordt het verschuldigde bedrag voor bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** gecontracteerde **entry-** en/of **exitcapaciteit** verminderd naar verhouding van de beperking.

In geval van niet gepland onderhoud/incidenten wordt de restitutie slechts geëffectueerd nadat de duur van de merkbare beperking een drempelwaarde van 24 uur, zijnde de lengte van elke aaneengesloten periode dat de merkbare beperking optreedt, heeft overschreden. Deze drempelwaarde geldt voor elk afzonderlijk **entry-** of **exitpunt**.

De restitutie wordt gebaseerd op honderd procent van het verschuldigde bedrag voor de gecontracteerde dienst, rekening houdend met de duur van de beperking voor zover deze de drempelwaarde overschrijdt en met de omvang van de beperking. ^[P, Q, T, AA, AB]

- 4.4.3 In geval van beperking van **entry-** of **exitcapaciteit** wordt de voor de **erkende programmamaverantwoordelijken** beschikbare **entry-** of **exitcapaciteit** door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** pro rata toegewezen op basis van de door hen gecontracteerde **entry-** of **exitcapaciteit**. ^[P, Q, T, AA]
- 4.4.4 Voor afschakelbare **entry** of **exitcapaciteit** vindt 4.4.2 geen toepassing in geval van een beperking van **entry** of **exitcapaciteit** door het gebruik van niet afschakelbare **entry** of **exitcapaciteit**. ^[T]
- 4.4.5 De **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** monitort de hoeveelheid beschikbare kwaliteitsconversie. De **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** kan kwaliteitsconversie uitvoeren tot het niveau waarop de haar ter beschikking staande middelen zijn uitgenut. Bij kwaliteitsconversie ter verlaging van de verbrandingswaarde gaat het om de beschikbaarheid van **gas** met een lagere

verbrandingswaarde dan de doelwaarde, waaronder synthetisch geproduceerd stikstof. Bij kwaliteitsconversie ter verhoging van de verbrandingswaarde gaat het om de beschikbaarheid van **gas** met een hogere verbrandingswaarde dan de doelwaarde. De **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** beschikt in dit geval niet over synthetisch geproduceerd **gas**. Op het moment dat er een tekort aan kwaliteitsconversie dreigt, zal de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** dit voor zover mogelijk aan de betrokken **erkende programmaverantwoordelijken** melden met een vooraankondigingstijd van minimaal 4 **uur**. Na deze melding kan de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** contact opnemen met betrokken **erkende programmaverantwoordelijken** met het verzoek het gebruik van de door hen gecontracteerde **transportcapaciteit** zodanig bij te stellen dat het dreigende tekort aan kwaliteitsconversie wordt afgewend. ^[P, Q, AA]

- 4.4.6 In uitzonderlijke gevallen kan de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** vanwege beperking van kwaliteitsconversie niet tegemoetkomen aan (her)nominaties voor het gebruik van niet afschakelbare **transportcapaciteit**. In een dergelijk geval heeft de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** het recht aanwijzingen aan **erkende programmaverantwoordelijken** te geven hun (her)nominaties zodanig, als voorgeschreven door de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet**, aan te passen dat de systeemintegriteit van het landelijk **gastransportnet** kan worden gehandhaafd. **Erkende programmaverantwoordelijken** zijn verplicht deze aanwijzingen op te volgen. Voor zover mogelijk zal de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** de aanwijzingen naar evenredigheid over de veroorzakers van het probleem verdelen. ^[P, Q, AA]

- 4.4.7 [Vervallen]^[AG]

5 OVEREENKOMSTEN

5.1 Aangaan van overeenkomsten

- 5.1.1 Een geïnteresseerde kan, onverminderd het bepaalde in 2.1.2b, en 3.2.1, laatste alinea, een dienst contracteren door daartoe een verzoek bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in te dienen. Het verzoek dient volledig te zijn en dient tijdig, rekening houdende met de termijn van afhandeling, vóór de gewenste startdatum van de dienst te zijn ingediend op een door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op zijn website aangegeven wijze. De termijn van afhandeling is de periode van maximaal 10 **werkdagen** vanaf de datum dat een verzoek tot offerte of contractering van diensten, dat voldoet aan alle vereisten, door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** is ontvangen. De termijn van afhandeling begint op de dag van ontvangst, mits het verzoek voor 12.00 **uur** is ontvangen. Komt het verzoek na 12.00 **uur** binnen, dan begint de termijn van afhandeling de volgende **werkdag**. In geval van maatwerk (een dienst welke niet wordt beschreven in de Transportvoorwaarden **Gas – LNB**) zal de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** de aanvrager binnen 10 **werkdagen** op de hoogte brengen dat de aanvraag een maatwerkdienst betreft; hiervoor geldt een redelijke termijn van afhandeling, afhankelijk van de aard van de aanvraag, in plaats van de genoemde 10 **werkdagen**. ^[D, F]
- 5.1.2 Een overeenkomst betreffende dagcapaciteit als bedoeld in 5.2.1 kan worden gesloten tot het moment van ingaan van de dienst ^[P, Q, T, AD]
- 5.1.3 De **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** wijst diensten toe aan geïnteresseerden op basis van transparantie, non-discriminatie en efficiënt gebruik van het landelijk **gastransportnet**. Bij de verschillende diensten is aangegeven hoe de dienst door de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** aan geïnteresseerden wordt toegewezen. ^[T, W]
- 5.1.4 Voor elk verzoek voor een dienst toetst de **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** aan de beschikbare kredietruimte en aan de op dat moment beschikbare **entry** of **exitcapaciteit**. ^[P, Q, T]
- 5.1.5 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** reageert binnen de termijn van afhandeling zoals bedoeld in 5.1.1 op een verzoek door toezending van de contractdocumentatie aan de geïnteresseerde of – in het geval van weigering van het gevraagde – door een gemotiveerde afwijzing van het verzoek.
- 5.1.6 De **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** voorziet elk volledig verzoek bij ontvangst van een tijdstempel. Deze **netbeheerder** gebruikt dit tijdstempel bij

afschakelbare diensten in voorkomende gevallen voor het bepalen van de afschakelvolgorde. Een volledig verzoek vermeldt in ieder geval de contractperiode, de dienst, indien relevant het **entrypunt** of **exitpunt**, de identiteit van de geïnteresseerde, alsmede, indien relevant, de indicatie of deze ook afschakelbare diensten accepteert. ^[T]

- 5.1.7 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** kan met het oog op ingrijpende veranderingen in de gasmarkt tijdelijk voor bepaalde categorieën marktpartijen afwijken van de in 5.1 neergelegde regels. Zo heeft de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** in het verleden overgangsregelingen zoals leerjaren toegepast, teneinde de markt de mogelijkheid te geven te anticiperen op de veranderingen in de gasmarkt.

5.2 Termijnen

- 5.2.1 Transport kan worden gecontracteerd door middel van een uurcontract, dagcontract voor een termijn van één of meer **gasdagen** (dagcapaciteit) of door middel van een maandcontract voor één of meer **gasmaanden** (maandcapaciteit). De gecontracteerde **entry** of **exitcapaciteit** in een dag- of maandcontract dient over de gehele contractperiode constant te zijn. Een overeenkomst betreffende maandcapaciteit eindigt altijd op de laatste dag van de desbetreffende **gasmaand**. ^[P, Q, T, AS]

- 5.2.2 Een overeenkomst betreffende transport met een looptijd van één of meer **gasdagen** kan slechts worden gesloten binnen een periode van drie maanden voorafgaand aan de startdatum, rekening houdend met de termijn van afhandeling zoals bedoeld in 5.1.1. ^[P, Q, T]

- 5.2.3 Een uurcontract heeft een looptijd van minimaal één uur tot maximaal vierentwintig uur en wordt aangeboden voor de duur van de rest van de gasdag. ^[AS]

5.3 Gevolgen van beëindiging van overeenkomsten

- 5.3.1 Vanaf het moment dat de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** op basis van 3.3 de erkenning van een **erkende programmaverantwoordelijken** intrekt of een overeenkomst beëindigt, heeft deze **netbeheerder** geen verplichting meer tot het uitvoeren van diensten ten behoeve van deze partij c.q. met betrekking tot de beëindigde overeenkomst. ^[AA]

6 INFORMATIEVERSTREKKING

- 6.1** De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** informeert alle partijen die door een onderbreking van het **landelijk gastransport** worden getroffen zo spoedig mogelijk omtrent aard, omvang en duur van de onderbreking.
- 6.2** De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verstrekt op zijn website informatie over dreigende schaarste in het **gastransportnet**. Deze informatie wordt maandelijks geactualiseerd.
- 6.3** De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** publiceert op zijn website tenminste de volgende gegevens (behoudens de gegevens die op grond van artikel 37 van de Gaswet geheim moeten worden gehouden):
- een opsomming en beschrijving van alle **entrypunten** en **exitpunten**;
 - een opsomming van alle in het tariefsysteem gehanteerde **entrypunten** en **exitpunten**; en
 - van de **entrypunten** en **exitpunten** die op de Nederlandse grens liggen: [E, P, Q, T, AD]

Soort informatie	Verleden	Toekomst	Periode
Niet afschakelbare entry- en/of exitcapaciteit			
Totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Genomineerd	--	Som nominaties	Per uur
Gebruikt (Som allocaties)	3 jaar	--	Per uur
Afschakelbare entry- en/of exitcapaciteit			
Totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Genomineerd	--	Som nominaties	Per uur
Gebruikt (Som allocaties)	3 jaar	--	Per uur
Backhaul entry- of exitcapaciteit			
Totaal	3 jaar	5 jaar	Per dag
Geboekt	3 jaar	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	3 jaar	5 jaar	Per dag
Genomineerd	--	Som nominaties	Per uur
Gebruikt (Som allocaties)	3 jaar	--	Per uur
Conversiecapaciteit			
Geboekt	--	5 jaar	Per dag
Beschikbaar	--	5 jaar	Per dag

- 6.4** De **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** actualiseert jaarlijks de tranches behorende bij **backhaul** en afschakelbare **entry-** en **exitcapaciteit** en publiceert deze op zijn website conform 6.3. ^[T]
- 6.5** De **netbeheerder** van het landelijk **gastransportnet** publiceert een actueel overzicht van **entrypunten** en **exitpunten** in het landelijk **gastransportnet** op zijn website conform 6.3. ^[T]
- 7 OVERIGE BEPALINGEN**
- 7.1** De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** stelt al hetgeen redelijkerwijs binnen zijn vermogen ligt in het werk om onderbreking van het **landelijk gastransport** te voorkomen, of indien een onderbreking optreedt, deze zo snel mogelijk te verhelpen.
- 7.2** De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** registreert de kwaliteitsindicatoren zoals bedoeld in de Regeling kwaliteitsaspecten netbeheer elektriciteit en **gas**.
- 7.3** [vervallen] ^[E, Y]
- 7.4** De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** houdt voor het transport van **gas** geen reservecapaciteit aan, behalve voor pieklevering. ^[T, X]
- 7.5** De beheerder van een gesloten distributiesysteem, aangesloten op het landelijk gastransportnet, die het recht op leverancierskeuze via het elektronisch berichtenverkeer wenst te realiseren voor één of meer verbruikers of invoerders, aangesloten op het gesloten distributiesysteem, wendt zich tot de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ^[AU].

Bijlage 1 Kredietwaardigheidseisen ^[D, F]

- B1.1 Een partij die **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** wenst te worden dient aan de kredietwaardigheidseisen te voldoen die voortvloeien uit een kredietanalyse uitgevoerd door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** overeenkomstig het bepaalde in deze Bijlage 1, afhankelijk van de risicocategorie waarin deze partij op basis van die kredietanalyse wordt ingedeeld. ^[D, F, AA]
- B1.2 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voert de kredietanalyse als volgt uit:
- Bij het bepalen van de risicocategorie wordt mede rekening gehouden met relaties tot moederbedrijven of gelieerde bedrijven;
 - Indien sprake is van een gepubliceerde kredietwaardering, wordt de laagste van de kredietwaarderingen zoals gepubliceerd door Moody's of Standard & Poors gebruikt;
 - Indien geen gepubliceerde kredietwaardering van de partij beschikbaar is, dan wordt een risicocategorie bepaald op basis van de jaarrapporten (jaarverslag + jaarrekening) van de afgelopen drie jaar. De belangrijkste financiële kengetallen hierbij zijn liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit;
 - Bij het ontbreken van een gepubliceerde kredietwaardering dan wel de jaarrapporten van de afgelopen drie jaar wordt de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** ingedeeld in de risicocategorie hoog. ^[D, F, AA]

Tabel 1: Gepubliceerde kredietwaarderingen en risicocategorie

<u>Credit rating Moody's</u>	<u>Credit rating Standard & Poors</u>	<u>Risico Categorie</u>
Aaa, Aa, A	AAA, AA, A	Laag
Baa1, Baa2	BBB+, BBB	Midden
Baa3 of lager	BBB- of lager	Hoog

- B1.3 In uitzonderlijke gevallen, zoals bij een "negative outlook" van Moody's of Standard & Poors, grote verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen, extreme uitkomsten van financiële ratio's, of bijzondere ontwikkelingen binnen het bedrijf of de bedrijfstak, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** er toe over gaan de partij in een hogere of lagere risicocategorie te plaatsen. ^[D, F]
- B1.4 Financiële zekerheid

Een **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** die door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** wordt ingedeeld in risicocategorie hoog dient financiële zekerheid te verschaffen. De hoogte van de kredietlimiet is in dat geval gelijk aan de hoogte van de afgegeven financiële zekerheid.

Een **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** die door de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** wordt ingedeeld in risicocategorie laag of midden kan ervoor kiezen aanvullende financiële zekerheid te verschaffen om zijn kredietlimiet te verhogen. De hoogte van de kredietlimiet moet minstens de exposure dekken.

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** maakt de financiële zekerheden die hij in elk geval accepteert bekend op zijn website. De geldigheidstermijn van de financiële zekerheid dient minstens 2 maanden langer te zijn dan de einddatum van het contract.^[D, F, AA]

B1.5 Exposure

De totale exposure bestaat uit:

1. de exposure met betrekking tot het contracteren van diensten; en
2. de exposure met betrekking tot balancerings.

Ad 1.

De exposure van contracten met een looptijd van meer dan 3 maanden is voor de **erkende programmaverantwoordelijke** gelijk aan de waarde van 3 maal de maximale maandfactuur (exclusief BTW) en is voor de aangeslotene met exitcapaciteit gelijk aan de waarde van 3 maal de maximale maandfactuur (exclusief BTW) minus € 20.000,- per maand.

Voor kortere contracten is de exposure zoveel lager als volgt uit de verhouding tussen de looptijd en de periode van 3 maanden.

De aangeslotene met exitcapaciteit dient uiterlijk twee maanden voor de ingangsdatum van het contract financiële zekerheid te verschaffen. De exposure van contracten wordt vermeerderd met eventuele facturen die langer dan twee maanden open staan.

Ad 2.

De exposure met betrekking tot balancerings is gelijk aan de maximaal gerealiseerde exposure met betrekking tot balancerings in de voorgaande twaalf maanden ('hoofdregel').

De gerealiseerde exposure met betrekking tot balancerings wordt berekend als het netto resultaat van de som van:

1. de actuele waarde van het **portfolio onbalans signaal** vermenigvuldigd met de gasprijs zoals beschreven in 4.1.6.4; en
2. de openstaande bedragen (al dan niet gefactureerd) naar aanleiding van de inzet van **WMD-transacties**; en
3. de openstaande facturen in verband met de verrekening van afwijkingen tussen de comptabele allocaties en de near real time waarden conform 4.1.6; en
4. de openstaande bedragen (al dan niet gefactureerd) naar aanleiding van de Linepack Flexibility Service.

Degene die een aanvraag indient bij de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** om **erkend programmaverantwoordelijke** te worden, dient de maximale hoeveelheid **gas** op te geven die in een periode van drie dagen zal worden geleverd en waarvoor hij **programmaverantwoordelijkheid** zal dragen.

De eerste twaalf maanden na de erkenning is de exposure met betrekking tot balanceren voor deze **erkende programmaverantwoordelijke** gelijk aan de opgegeven hoeveelheid, vermenigvuldigd met het jaargemiddelde van de gasprijs zoals beschreven in 4.1.6.4. Indien de volgens de hoofdregel berekende gerealiseerde exposure op enig moment in deze periode van twaalf maanden hoger is dan de in de voorgaande zin beschreven exposure geldt vanaf dat moment de hoofdregel. [D, F, AA, AN]

B1.6 Kredietlimiet

Voor elke **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** stelt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** een initiële kredietlimiet vast op basis van een analyse van financiële documenten.

Ten behoeve van de financiële analyse verschaft de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** informatie aan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aangaande de structuur van de groep van bedrijven waartoe de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** behoort en het uiteindelijke moederbedrijf en de door een accountant goedgekeurde jaarrekeningen van de afgelopen 3 jaar (inclusief balans, winst en verliesrekening, kasstromen en toelichting bij de jaarstukken).

Een **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** kan contracten afsluiten met de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** totdat de kredietlimiet is bereikt. Een **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** die wordt ingedeeld in risicocategorie hoog heeft een kredietlimiet die gelijk is aan de afgegeven financiële zekerheid.

Een **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** die wordt ingedeeld in risicocategorie midden heeft een initiële kredietlimiet die overeenkomt met een percentage van 3% van het eigen vermogen minus immateriële vaste activa en kan eventueel zijn kredietlimiet verhogen door aanvullende financiële zekerheid te vestrekken. Een **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** die wordt ingedeeld in risicocategorie laag heeft een initiële kredietlimiet die overeenkomt met een percentage van 6% van het eigen vermogen minus immateriële vaste activa en kan eventueel zijn kredietlimiet verhogen door aanvullende financiële zekerheid te vestrekken.

Voor partijen in elke risicocategorie zijn aanvullende financiële zekerheden vereist als de exposure boven de kredietlimiet komt.

Als een **erkende programmaverantwoordelijke** ondanks een verzoek van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** deze aanvullende zekerheden binnen één **werkdag** na ontvangst van een hiertoe strekkend verzoek weigert te overleggen, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** alle **leveranciers** informeren, dat geen switchberichten meer zullen worden geaccepteerd waarin deze **erkende programmaverantwoordelijke** voorkomt en zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** alle **erkende programmaverantwoordelijken** informeren dat geen (deel)nominaties voor verkooptransacties op het virtuele handelspunt van deze **erkende programmaverantwoordelijke** meer zullen worden geaccepteerd.

In uitzonderlijke gevallen, zoals extreme uitkomsten van financiële ratio's of bijzondere ontwikkelingen binnen het bedrijf of de bedrijfstak, kan de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** er toe over gaan om de partij een hogere of lagere kredietlimiet toe te kennen.

De netbeheerder van het landelijk gastransportbedrijf verschaft de erkende programmaverantwoordelijke of aangeslotene met exitcapaciteit op verzoek informatie over de actuele kredietruimte.

Voor erkende programmaverantwoordelijken en aangeslotene met exitcapaciteit in risicocategorie laag of midden kan op basis van de operationele cashflow en de winst een hogere of lagere kredietlimiet toegekend worden:

- a. indien de nettowinst positief is, wordt de initiële kredietlimiet verhoogd met 10%;
- b. indien de nettowinst negatief is, wordt de initiële kredietlimiet verlaagd met 10%;
- c. indien de operationele cashflow positief is, wordt de initiële kredietlimiet verhoogd met 5%;

- d. indien de operationele cashflow negatief is, wordt de initiële kredietlimiet verlaagd met 5%. [D, F, AA, AD]

B1.7 Informatieverstrekking

De **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** dient de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** terstond te informeren over elke verandering of situatie die redelijkerwijs kan leiden tot een andere uitkomst van de kredietanalyse. [D, F, T, AA]

B1.8 Aanmerkelijke verandering kredietwaardigheid

Een **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** dient, binnen vijf **werkdagen** na ontvangst van een hiertoe strekkend verzoek van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**, aanvullende zekerheden te overleggen indien zich een aanmerkelijke verslechtering van de kredietwaardigheid, vastgesteld op basis van de onder B1.7 aangeleverde informatie en leidend tot een indeling in een hogere risicocategorie volgens B1.2, voordoet van de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit**, een gelieerd bedrijf of een garant staande partij, waardoor redelijkerwijs te verwachten is dat de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** in mindere mate in staat zal zijn om aan zijn financiële verplichtingen te voldoen of die leidt tot een achteruitgang in de mate waarin de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aanspraak kan maken op (een garant staande partij van) de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit**. Voor dit doel mag de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** aanvullende financiële zekerheden eisen als genoemd in B1.4.

Indien de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** informatie beschikbaar komt, aangeleverd onder B1.7, waaruit blijkt dat er een aanmerkelijke verbetering van de kredietwaardigheid van de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** heeft plaatsgevonden, waardoor deze partij in een lagere risicocategorie volgens B1.2 zal worden ingedeeld en de behoefte aan (een aanvullende) zekerheid (deels) komt te vervallen, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de **erkende programmaverantwoordelijke** of **aangeslotene met exitcapaciteit** toestaan om de verstrekte zekerheden voor dat deel in te trekken. [D, T, AA]

B1.9 Erkenning LB

Voor een **erkende programmaverantwoordelijke** met een erkenning LB zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de maandfactuur als genoemd in

B1.4 bepalen door de geschatte **exitcapaciteit** van de **erkende programmamaverantwoordelijke**, gebaseerd op de gecontracteerde **exitcapaciteit** van de **erkende programmamaverantwoordelijke** in het voorgaande jaar, te vermenigvuldigen met het gemiddelde tarief op **exitpunten** verbonden met een **regionaal gastransportnet**. Als een **erkende programmamaverantwoordelijke** in het voorgaande jaar geen **exitcapaciteit** op **exitpunten** verbonden met een **regionaal gastransportnet** had gecontracteerd, zal de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** €50.000,- ten laste brengen van de nog bestaande kredietruimte; de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** zal in dit geval de kredietlimiet van de **erkende programmamaverantwoordelijke** ieder kwartaal aanpassen als gevolg van wijzigingen in de gecontracteerde **exitcapaciteit** op **exitpunten** verbonden met een **regionaal gastransportnet**. De financiële zekerheid dient geldig te zijn vanaf het moment dat de **erkende programmamaverantwoordelijke** een erkenning LB krijgt tot 2 maanden na intrekking van de erkenning LB. ^[AA, AD]

Bijlage 2 Vaststellen omvang technische entry- en exitcapaciteit en overboekcapaciteit ^[AM]

B2.1 In deze Bijlage 2 wordt vastgelegd op welke wijze de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** de omvang van de technische, niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** en de **overboekcapaciteit** bepaalt, welke in overeenstemming met de veilingkalender **NC-CAM** voorafgaand aan de veiling wordt gepubliceerd. ^[AM]

B2.2 Technische capaciteit

Het **landelijk gastransportnet** wordt voortdurend aangepast aan veranderende omstandigheden. De technische niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** wordt ieder jaar tijdig voor de **NC-CAM** veiling eenmalig vastgesteld, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het eerste toekomstige jaar en het tweede tot en met vijftiende toekomstige jaar.

Voor het eerste toekomstige jaar wordt zowel de niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** vastgesteld die het gehele jaar kan worden aangeboden als de niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** die op kwartaalbasis kan worden aangeboden. Hiervoor worden de hierna beschreven processtappen doorlopen. De technische niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** voor maand en dag komen overeen met de **entry-** en **exitcapaciteit** van het kwartaal waarin de betrokken maand en dag vallen.

Voor het tweede tot en met vijftiende toekomstige jaar wordt voor ieder jaar de technische niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** op jaarbasis vastgesteld. Hiervoor worden voor het tweede tot en met het vijfde toekomstige jaar de processtappen zoals hieronder beschreven doorlopen. De technische niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit** voor het zesde tot en met vijftiende toekomstige jaar zijn gebaseerd op het extrapoleren van de voor het vijfde jaar gevonden technische niet **afschakelbare entry-** en **exitcapaciteit**.

Bij de bepaling van de **entry-** en **exitcapaciteit** van het bestaande **landelijk gastransportnet** of bij de bepaling van uitbreidingen van het **landelijk gastransportnet** worden een aantal processtappen doorlopen, die in B2.2.1 tot en met B2.2.6 zijn beschreven. De onderlinge samenhang van deze processtappen is als volgt: op basis van prognoses, uitgangspunten en zwaarte selectie worden inzetvarianten opgesteld. Voor elke inzetvariant wordt berekend in hoeverre met het bestaande **gastransportnet** of met de voorziene uitbreiding van het **gastransportnet** de niet **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** die correspondeert met de inzetvariant kan worden getransporteerd. Op basis van deze berekeningen wordt het bestaande **gastransportnet** of de uitbreiding van het bestaande **gastransportnet** beoordeeld. ^[AM]

B2.2.1 Prognoses

Prognoses zijn verwachtingen ten aanzien van **entry-** of **exitcapaciteit** in de komende jaren. Deze prognoses worden verkregen via een methode die de **entry-** of **exitcapaciteit** die door de markt zijn gecontracteerd aanvult met onderbouwde schattingen.

De prognoses bepalen voor een belangrijk deel het ontwerp van het **landelijk gastransportnet**. De aanleiding om het ontwerp van het **landelijk gastransportnet** aan te passen is dan ook meestal terug te voeren tot veranderingen in de prognoses op **entry-** en **exitpunten**. De wijze waarop de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** tot zijn prognoses komt, wordt gepubliceerd op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. ^[AM]

B2.2.2 Uitgangspunten

Uitgangspunten zijn gekwalificeerde keuzes ten aanzien van de technische hoedanigheden van het **gastransportnet** of onderdelen daarvan, de fysische hoedanigheden van het te transporteren **gas** en verwachtingen over het gebruik van **entry-** en/of **exitcapaciteit** op een **entry-** en/of **exitpunt** en/of combinaties van **entry-** en **exitpunten**.

Ten aanzien van de technische hoedanigheden gaat het om eigenschappen van het netwerk of installaties in het netwerk of van componenten van installaties. Voorbeelden daarvan zijn maximale gasdruk of gassnelheid die volgen uit veiligheidseisen, werkgebieden van installaties of componenten van installaties, reserve stelling van installaties of componenten van installaties en afspraken met afnemers over de condities waarop het **gas** wordt afgeleverd.

Bij fysische hoedanigheden van het **gas** gaat het onder andere om **calorische bovenwaarde**, **Wobbe index**, druk, **dichtheid** en samenstelling van het **gas**, waaronder zowel wenselijke als onwenselijke componenten.

Het gebruik op een **entry-** of **exitpunt** kan in principe variëren tussen de prognose (de hoogste waarde) en nul (de minimale waarde). De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** verbindt immers geen restricties aan de inzet van het **entry-** of **exitpunt** door de **erkende programmaverantwoordelijke**. Daarmee is het voor het bepalen van de technische niet **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** van belang zo goed mogelijk in te schatten wat onder bepaalde omstandigheden het gebruik op een **entry-** of **exitpunt** is, wat de onderlinge relaties zijn tussen deze **entry-** en **exitpunten** en de relatie met externe factoren, zoals temperatuur en jaargetijde.

Alle uitgangspunten die van belang zijn voor het ontwerp van het **landelijk gastransportnet** worden gepubliceerd op de website van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet**. ^[AM]

B2.2.3 Zwaarteselectie

Na het toepassen van de uitgangspunten resteert er nog een groot aantal combinaties van het gebruik van **entry-** of **exitcapaciteit**. Per transportrichting wordt de zwaarste transportomstandigheid gekozen. Hierbij is 'transportrichting' een hoofdrichting van gastransport door Nederland, bijvoorbeeld van Noord naar Zuid. De zwaarste transportomstandigheid is de omstandigheid met het grootste gevolg voor het ontwerp van het **landelijk gastransportnet**, bijvoorbeeld de hoogste drukval of de hoogste kwaliteitsconversie. Als aan de zwaarste transportomstandigheid in een transportrichting kan worden voldaan, zijn ook alle lichtere omstandigheden in die richting mogelijk. ^[AM]

B2.2.4 Inzetvarianten

Uit de range van al het mogelijke gebruik van **entry-** of **exitcapaciteit** resteert na het toepassen van de uitgangspunten en de zwaarteselectie een beperkte set van scenario's. Het gebruik op alle **entry-** en **exitpunten** is voor een dergelijk scenario vastgelegd, waarbij tevens de totale **hoeveelheid energie** op de **entriepunten** in balans moet zijn met de totale **hoeveelheid energie** op de **exitpunten**. Een dergelijk scenario wordt inzetvariant genoemd. Deze methodiek resulteert in minder dan 100 inzetvarianten. ^[AM]

B2.2.5 Berekeningen

De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** berekent voor iedere inzetvariant of de niet **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** kan worden getransporteerd. Bij de berekening wordt uitgegaan van het **gastransportnet** in een betrokken jaar na voltooiën van in het verleden geïnitieerde maatregelen. ^[AM]

B2.2.6 Beoordeling

Het **landelijk gastransportnet** is naar het oordeel van de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** voldoende robuust om niet **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** te kunnen verzorgen als uit de berekeningen op basis van de set van inzetvarianten blijkt dat de niet **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** getransporteerd kan worden.

Indien op basis van de set van inzetvarianten blijkt dat de niet **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** niet kan worden getransporteerd worden maatregelen geïdentificeerd om het **landelijk gastransportnet** dusdanig uit te breiden dat de niet

afschakelbare entry- of **exitcapaciteit** kan worden getransporteerd. De berekeningen onder B2.2.5 worden vervolgens uitgevoerd onder in acht nemen van de geïdentificeerde maatregelen.

Indien blijkt dat er mogelijkheden zijn om meer **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** te transporteren dan op basis van de set van inzetvarianten zoals beschreven in B2.2.4 dan worden berekeningen herhaald, waarbij **entry-** en **exitcapaciteit** op **entry-** en **exitpunten** zover wordt verhoogd dat de inzetvarianten nog net succesvol zijn. Hierbij kiest de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** die **entry-** en **exitpunten** waar hij naar verwachting extra niet **afschakelbare entry-** of **exitcapaciteit** kan verkopen. ^[AM]

B2.3 Overboekcapaciteit
De volgende bepalingen zijn alleen van toepassing op interconnectiepunten waar er sprake is van contractuele congestie en/ of waar de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** contractuele congestie verwacht. ^[AM, AT]

B2.3.1 Gasdag vooruit
De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt de **overboekcapaciteit** ten behoeve van de dagveiling op basis van de statistische scenario's van de voor betreffende gasdag te verwachten hoeveelheid ongebruikte fysieke **entry-** of **exitcapaciteit** en de inschatting van het risico op buitensporige terugkoopverplichtingen. ^[AM, AT]

B2.3.2 Gasmaand vooruit
De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt de **overboekcapaciteit** ten behoeve van de maandveiling op basis van de statistische scenario's van de voor betreffende gasmaand te verwachten hoeveelheid ongebruikte fysieke **entry-** of **exitcapaciteit** en de inschatting van het risico op buitensporige terugkoopverplichtingen. ^[AM, AT]

B2.3.3 Kwartaal vooruit
De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt de **overboekcapaciteit** ten behoeve van een kwartaalveiling op basis van de statistische scenario's van de voor betreffende kwartaal te verwachten hoeveelheid ongebruikte fysieke **entry-** of **exitcapaciteit** en de inschatting van het risico op buitensporige terugkoopverplichtingen. ^[AT]

B2.3.4 Gasjaar vooruit
De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** bepaalt de **overboekcapaciteit** ten behoeve van een jaarveiling op basis van de statistische

scenario's van de voor betreffende gasjaar te verwachten hoeveelheid ongebruikte fysieke **entry-** of **exitcapaciteit** en de inschatting van het risico op buitensporige terugkoopverplichtingen. ^[AT]

- B2.3.5 De **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** rapporteert ieder jaar aan de **Autoriteit Consument en Markt** voorafgaand aan de in de **NC-CAM** kalender genoemde datum voor de betreffende veiling over de wijze waarop hij invulling heeft gegeven aan de in deze paragraaf B.2.3. beschreven methode. Indien er aanleiding is om de methode tussen de rapportage intervallen aan te passen meldt de **netbeheerder** van het **landelijk gastransportnet** dit binnen een maand vanaf het moment dat hij de methode heeft gewijzigd onder toevoeging van de wijzigingen en de motivering van de wijzigingen. ^[AT]